

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ANUL XVII NR. 3 (650) — 13 ianuarie 1968

flacăra

7 zile

O ÎNTREBARE— CINCI RĂSPUNSURI

— Ce concluzii au fost trase, în întreprinderea pe care o conduceți, după dezbaterile cifrelor de plan pe anul 1968?

NICOLAE AGACHI, directorul general al Combinatului siderurgic Hunedoara.

În 1968, Hunedoara, ca veche și experimentată citadelă a oțelului, va trebui să producă în plus, față de anul 1967, 170 000 tone de oțel și 230 000 tone de laminate. Totodată, costul produselor siderurgice trebuie redus cu 1,3 la sută, în condițiile sporirii productivității muncii și a volumului de beneficii.

Întregul spor la producția de oțel va fi realizat la oțelăria Martin nr. 2 numai cu agregatele existente în prezent, fără nici un fel de investiție suplimentară. Sarcina stabilită nu este ușoară, dar este pe deplin realizabilă. Se preconizează echiparea cu lănci a 6 cuptoare pentru însuflarea oxigenului direct în baia de metal, reducerea duratei de încălzire a cuptoarelor și a perioadei de reparare la rece și la cald, precum și darea în folosință, cu două luni mai devreme, a laminorului bluming de 1 300 mm — problemă centrală pentru producția de laminate a anului 1968.

Ing. ȘTEFAN FIŢESCU, director tehnic al grupului de șantiere de la Porțile de Fier.

În cursul anului 1967 la noi au fost realizate lucrări suplimentare în valoare de 48 000 000 lei, între care 40 000 metri cubi beton, peste 320 000 mc excavații în stîncă și aluviuni, 19 000 mc anrocamente, 81 500 mc agregate pentru beton, începerea în avans a unor lucrări de montaj, punerea în funcțiune a marii mecanizări, care sînt tot atîtea premise ale viitoarelor succese.

În anul 1968 productivitatea muncii trebuie să crească cu 9,3 la sută. Pentru a realiza acest indicator calitativ se consideră necesară, între altele, extinderea micii mecanizări pe șantiere, mecanizarea montajului la suprastructura căii ferate prin organizarea de poligoane pentru montarea panourilor.

Volumul de lucrări de montaj de circa 8 ori mai mare ca în 1967 impune, așa cum a reieșit din dezbateri, atît pregătirea din timp a fundațiilor de beton care să asigure frontul de lucru montajului, cît și furnizarea la termen a unor echipamente de bună calitate. Trebuie arătat că numai la centrala hidroelectrică se va turna un volum de beton de două ori mai mare în comparație cu anul 1967, iar la ecluză și avanposturi lucrările de beton trebuie să asigure stadiul fizic necesar fazei inițiale de exploatare.

Ing. PETRE BUNEA, directorul general al Combinatului de cauciuc sintetic și produse petrochimice din orașul Gheorghiu-Dej.

Planul pe 1967 a fost îndeplinit înainte de termen, livrîndu-se în plus, față de prevederi, economiei naționale circa 1 275 tone de cauciuc, 271 tone fenol și 468 tone polistiren. De asemenea s-au obținut economii peste plan în valoare de 55 000 000 lei și beneficii suplimentare de 63 000 000 lei. Aceste succese constituie un indicator temeinic al posibilităților combinatului. Valoarea volumului producției globale

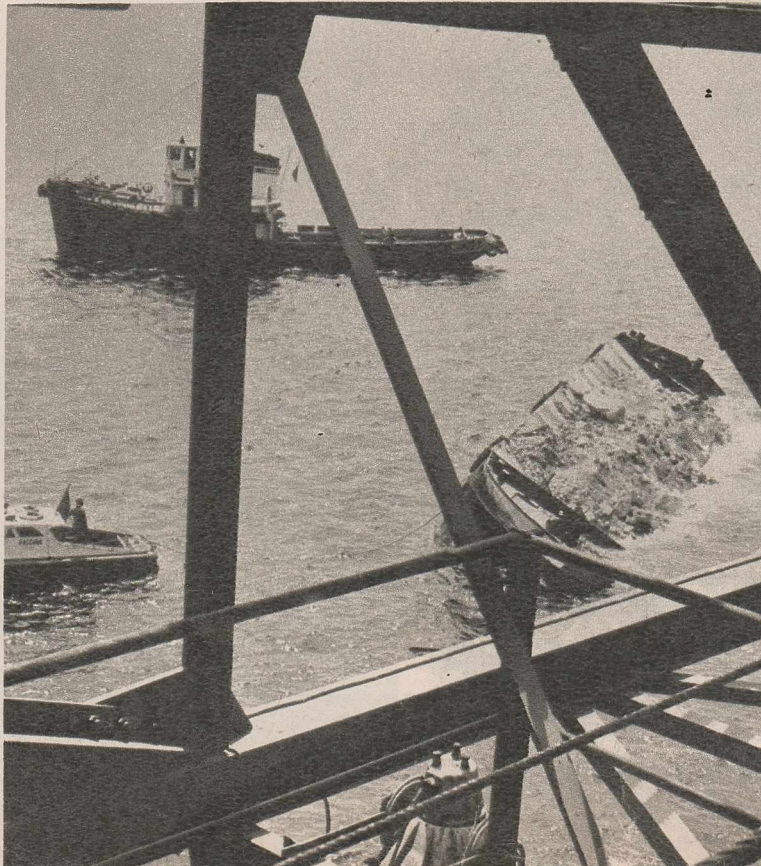
crește anul acesta cu 66 000 000 lei. Fapt care pune în fața chimiștilor sarcini deosebite privind folosirea integrală a resurselor umane și tehnice. Reluînd aceeași problemă, numeroși participanți la discuțiile care au avut loc recent au arătat unele deficiențe semnalate anul trecut în activitatea combinatului. Mai ales, trebuie concentrate forțele pentru creșterea producției de fenol. Instalația poate fi perfecționată iar investițiile făcute în secția de fenol au creat condiții pentru realizarea a 4 500 tone de produse anuale, la un nivel calitativ similar cu cel existent pe piața mondială.

Ing. AUREL DUMITRU POPA, directorul Direcției regionale C.F.R.—Brașov.

Realizările anului 1967 constituie platforma de la care plecăm în realizarea sarcinilor de plan pe 1968. În acest an, volumul mărfurilor transportate va crește cu 834 000 tone (față de anul trecut), în timp ce cheltuielile de transport se vor reduce cu 25 000 000 lei. Întregul spor de transport va fi realizat pe seama ridicării productivității muncii.

În plus, vom da în exploatare: la Coșca Mică o instalație de centralizare electrodinamică, la Mediaș centralizarea electrodinamică și clădirea nouă a gării, iar la Predeal noua gară de călători. Totodată vom îmbunătăți — pe baze științifice — respectarea graficului de circulație a trenurilor și siguranța transporturilor.

Fotoreporterul n-a surprins un palpitant accident ci o cotidiană îndeletnicire a constructorilor noului dig din portul Constanța: se răstoarnă piatra necesară construcției.

CHEIURILE VIITORULUI PORT

- Lucrările portuare din prima etapă s-au terminat cu un an mai devreme.
- Primul petrolier românesc de mare tonaj a acostat de curînd la unul dintre noile cheiuri.
- Ce se va construi în 1968.

Ne aflăm pe șantierul de construcții al viitorului port Constanța. Cele două diguri la care s-a lucrat intens între 1964 și 1967 (fiecare dintre ele pătrunde aproape trei kilometri în mare) sînt terminate la ora cînd apar rîndurile de față. Spațiul cuprins în această centură de piatră e de aproape trei ori și jumătate mai mare decît al actualului port. Cu aceste diguri se încheie prima etapă a lucrărilor noi porturi maritime a țării.

«Cum digurile care conturează viitorul port s-au terminat cu un avans de aproape un an — ne informează tov. Viorel Petruescu, inginerul șef al întreprinderii de construcții hidraulice Constanța — s-a putut trece mai devreme și la construirea cheiurilor. În acest fel, termenul de dare în folosință a primului chei lung de 132 m s-a apropiat mult.

Întregul colectiv care lucrează în momentul de față la extinderea primului nostru port maritim s-a angajat să construiască în viitoarele 12 luni încă aproape 1 000 m de chei.

Sînt interesante cîteva cifre și date. Astfel, pentru amenajarea spațiilor de uscat necesare noilor dane se smulge mării un teritoriu de 269 hectare (primele 85 de hectare, încă în 1968). Pentru construirea acestor spații de uscat e necesară o umplutură de pămînt, nisip și piatră care se ridică în total la 19 000 000 mc. O bună parte din acest material se obține chiar din operațiile de dragare din incinta bazinului portuar.

Atunci cînd va fi complet gata, traficul portului Constanța va fi de aproape cinci ori mai mare decît cel de azi: lungimea totală a cheiurilor va fi de 18 km (față de 5,1/2 cît are acum), iar utilajul pentru încărcarea și descărcarea mărfurilor, la nivelul tehnicii mondiale. Constanța va fi un port de mare capacitate, complet mecanizat, la cheiurile căruia vor putea acosta și nave care depășesc 40 000 tone.

F. URSEANU

UN MARE CĂRTURAR AL RENAȘTERII

La Universitatea din Cluj se fac pregătiri pentru comemorarea, în a doua jumătate a lunii ianuarie, a patru sute de ani de la moartea lui Nicolae Olahus. Cîteva cuvinte despre acest cărturar de origine română, unul dintre cei mai de seamă umaniști din secolul al XVI-lea.

Descendent dintr-o familie de voievozi din Țara Românească, refugiat în Transilvania, Nicolae Olahus s-a născut la Sibiu în ziua de 10 ianuarie 1493. A studiat la școala umanistă de la Oradea și a debutat în viața publică în calitate de paj la curtea regelui Vladislav VI al Ungariei. Între 1516 și 1526 a ocupat funcții ecleziastice la Pécs și în alte orașe, după care a fost rechemat la Buda, fiind numit secretar și consilier al regelui Ludovic al II-lea.

După dezastrul de la Mohács, umanistul ardelean, luînd drumul pribegiei, a rătăcit pînă în 1531 prin diferite orașe ale Europei apusene, stabilindu-se apoi, pentru un deceniu, la Bruxelles. Aici, Nicolae Olahus a desfășurat o bogată activitate literară și științifică.

De o deosebită importanță pentru noi este opera istorică «Hungaria», alcătuită din 19 capitole, din care 8 consacrate muntenilor, moldovenilor și transilvănenilor «care, deși sînt frați, locuiesc în trei țări diferite».

Activitatea politică și diplomatică a secretarului și consilierului Nicolae Olahus a fost vastă. Ea este cuprinsă astăzi în cîteva sute de scrisori care ne arată că a avut legături cu cei mai importanți oameni politici și literați ai epocii sale, printre care papa Clement VII, împăratul Carol Quintul, regi, cancelari, diplomați, episcopi, filozofi, scriitori, poeți etc. De o valoare deosebită sînt cele 29 scrisori care alcătuiesc corespondența cu Erasm din Rotterdam, «prințul umanistilor».

După un exil care a durat zece ani, Nicolae Olahus a revenit în patria adoptivă, Ungaria.

A decedat în ziua de 17 ianuarie 1568, în vîrstă de 75 de ani. Mormîntul lui se găsește în biserica Sf. Nicolae din Bratislava. Piatra funerară ca și inscripțiile latinești amintesc trecătorului de un mare cărturar al secolului al XVI-lea, mîndrie atît a țării adoptive cît și a țării sale de origine.

Corneliu ALBU

MATEMATICA ȘI PANTOFII

Fotografia de sus, pagina alăturată, reprezintă o mașină electronică de calcul **Celaron Ser 22**, instalată la fabrica de încălțăminte «Clujana». Pînă aici nimic deosebit. Prezența ei la serviciul de mecanizare a contabilității face parte dintr-un complex de modernizări și raționalizări dintre care cea mai importantă ni se pare a fi aplicarea metodelor matematice la programarea producției.

Vorbind într-un limbaj nematematic, lucrurile stau cam așa: avantajos pentru o linie de producție într-o fabrică de încălțăminte e să se lucreze în același timp mai multe modele, pentru ca timpul de cusut să se mențină constant zilnic iar fluctuațiile numărului de muncitori să se micșoreze. Pe de altă parte, se impune și necesitatea succesiunii modelelor în producție. În plus, ideal este ca zilnic un model să fie executat aproximativ în două culori, pentru a se facilita schimbările de culoare la tăbăcire, aprovizionare etc., etc. De aici derivă și programarea pe loturi comerciale, beneficiar, model, culoare.

Deși producția este cît se poate de concretă (vedeți pantofii pe care-i purtați!), programarea la care ne referim s-a făcut plecînd de la ab-

stractizări incluse într-un model matematic. Mai întîi s-a urmărit stabilitatea soluției unui sistem de ecuații algebrice, liniare, iar apoi s-a dat un algoritm de rezolvare. Pe de altă parte, problema a fost pusă și sub forma unei programări clasice liniare.

E grea matematica, dar te scoate din încurcătură în mod sigur. Ca dovadă, acum, tinerii matematicieni de la «Clujana» încearcă să stabilească, pe căi matematice, unii indicatori optimi ai procesului de contractare. În general, nu mai rămîne decît să se rezolve pe cale matematică (și matematic!) ecuația model! În sensul că ceea ce impune azi moda să nu ajungă la noi cu o întîrziere de cîțiva ani. Așa fel încît, dacă matematicienii s-au apucat de cizmărie, să fim și noi la fix.

SPORT

Nici nu ne părăsise bine «moșul» împovărat de cele 365 de zile ca de tot ațiți ani și gîndul matematicienilor de noi se și-ndreptase spre noul an, pentru a-i încredința toate speranțele. Ni-l imaginăm de fiecare dată ca pe un copil buclat, nevinovat de aflarea lui pe lume, puternic, mai presus de legendă chiar de la primul său pas în lume, înțeles în ciuda vârstei, pentru că, plecînd, anul cel vechi îi dăruiește întreaga comoară a experienței sale.

Ce ne-a adus nu numai nou, dar și concret, în tobla sa, oaspetele nostru?

Ceva de mult dorit: o lege a educației fizice și sportului. O lege în toată... legea, pentru că ea vine să reunească sub litera puternică a cuvîntului scris interesul și dragostea, puterea de muncă și de acțiune în favoarea mișcării sportive a celor mai de seamă factori care pot și trebuie s-o sprijine spre rezolvare.

Ca proporții nimic nu poate egala, după părerea noastră, evenimentul acesta care — încheind anul sportiv '67 — îl înscrie din această cauză în palmaresul de aur al celor mai de seamă reușite, ca pe principalul punct de reper al celor viitoare.

Sfîrșitul unui an aduce noului an alegerea celor mai buni oameni ai stadioanelor. Două ample anchete, cea a ziarului «Sportul» și a redacției de specialitate a Televiziunii române, au indicat pe primele trei locuri aceiași oameni: luptătorul Ion Baciu, campion al lumii, boxerul Nicolae Gîju, campion european și balcanic, și multiplul deținător de medalii și trofee mondiale, olimpice și europene, caicistul Aurel Vernescu. Deci, superioritate netă pentru atletica grea. În restul clasamentului: două atlete, echipa masculină de floretă, un ciclist, un jucător de handbal, unul de șah și unul de tenis. Nici un fotbalist! Stupoare în fața acestei situații? Nicidecum!

Absența de pe afișul sportiv nu a scos fotbalul din gustul public. Nu i ne putem sustrage și nici n-am dori s-o facem. În sezonul mort (sau rece — ambele noțiuni fiind, în cazul fotbalului, la fel de potrivite) s-au căutat locuri mai calde, efectuîndu-se «salturi» peste mări și oceane. O echipă românească (poate chiar o reprezentativă?) a ajuns trecînd prin Africa, în Brazilia. Care îi sînt intențiile, rezultatele, cum se simt băieții, nu putem ști. Cu toate că atunci cînd juca Inter-Milano sau călătorea pe Ocean Chichester, cunoșteam de fiecare dată totul, de rezultate pînă la meniul cucezătorului marinar. Despre ai noștri vom afla ceva la sfîrșitul sfîrșitului. Ne-o vor spune cei 2 (doi) antrenori aflați în deplasare și chiar băieții, de loc zgîrciți la vorbă. Masorul care îi însoțește a fost preferat unui jucător, și unul dintre cei doi antrenori, probabil, vreunui ziarist, ei fiind, fără îndoială, ocupați zilnic cu ambele mîini și de altfel nici nu li s-ar putea cere să se agite în jurul informației sportive. Și noi care ne străduim de atîta vreme să ridicăm fotbalul din zona inferioară a corpului în cea superioară.

Așadar, rămînem statornici în nostalgie, așteptînd ca la noi să reînceapă campionatul după revenirea celor plecați atît de departe pentru a învăța ce se poate de la acei fotbaliști ce se numără cu milioanele și pe care — la rîndul lor — ai noștri li vor învăța probabil să nu jînduiescă după școala europeană.

Fiecare cu partea lui de folos...

Emanuel VALERIU

INTERVIU CU ZĂPADA

— Bine-ați venit! Dar de ce atît de tîrziu, stimată doamnă?

— Calul de dar nu se caută la dinții!

— Perfect! Vă rugăm să ne spune-ți ce aveți de gînd?

— Să fie rece și proaspătă, să mă las mîngîiată de schiuri și să dau un spor de strălucire căldurii din cabane.

— Cît timp?

— Nu fiți indiscret! Oricum, doriții să se grăbească...

PE SCENELE EUROPEI

Reintors de curînd în țară după un turneu întreprins în ultimele luni în Elveția, Franța și Austria, tenorul Ion Buzea de la Opera română ne-a vorbit despre călduroasa primire care i s-a făcut pretutindeni ca sol al artei interpretative românești.

În plină afirmare a talentului său, Buzea a cîntat alături de parteneri străluciți ca Martina Aroyo de la Metropolitan Opera din New York, mezzo-soprana Grace Bumbry sau Mimi Coertze, interpreta titulară din spectacolul cu «Lucia di Lammermoor» la Volksoper din Viena. A cîntat sub bagheta unor mari dirijori ca Alberto Erede și Santi, iar la Zürich a obținut aplauze la scenă deschisă și elogiase aprecieri din partea cronicarilor presei din localitate.

Ziarele din Franța, Austria și Elveția, în cronicile asupra spectacolelor în cadrul cărora si-a dat concursul Ion Buzea, au făcut aprecieri favorabile la adresa școlii românești de canto, subliniind totodată însușirile remarcabile ale tenorului român, vocea sa de «o mare întindere».

În scurt timp Ion Buzea va pleca din nou în Elveția unde, pe scena Operei din Zürich, urmează să-și dea concursul la premiera operei «Forța destinului» de Verdi în care i s-a încredințat rolul lui Alvaro. De asemenea, la Viena tenorul român va juca în opera «Manon» de Massenet.

Sandu NAUMESCU

SUB ZIDURILE UNEI VECHI CASE DOMNEȘTI

Curtea de Argeș, care pînă în secolul al XV-lea a fost oraș de scaun al domnilor Țării Românești, este în momentul de față în atenția arheologilor. Despre ce este vorba? Ruinele vechii case domnești (ele se văd și azi) n-au fost încă studiate îndeaproape, deși între anii 1920 și 1929 s-au făcut aici unele cercetări și consolidări. Mai ales nu se știe ce se află sub vechile ziduri.

Actualele investigații, inițiate de către Institutul de arheologie în colaborare cu muzeul local și cu sprijinul Consiliului Național al Cercetării Științifice, au și dus la cîteva descoperiri interesante. Așa cum ne informează conducătorul șantierului arheologic, cercetătorul principal Nicu Constantinescu, sub zidurile casei domnești, ridicată în secolul al XIV-lea de Basarab I și de fiul său Nicolae Alexandru, s-au găsit urmele unei construcții mai vechi. Ceramica cît și alte mărturii descoperite duc la concluzia că ar fi vorba de o clădire din prima jumătate a secolului al XIII-lea. Adică o construcție aparținînd perioadei istorice a voievozilor Seneslau și Litovoi.

Cercetările sînt încă la început. Arheologii speră însă să descopere sub ruinele de la Curtea de Argeș multe lucruri interesante legate de vechea istorie a Țării Românești.

F.U.

la

PRETEXT PENTRU
UN REPORTAJ
FOTOGRAFIC

cu femeile

Dacă faci un sondaj printre bucureștenele de orice vîrstă (17 sau 20 de ani, 40 sau 50 de ani), care sub vraja jurnalelor de modă, a revistelor care au rubrici de modă, a conversațiilor despre modă se străduiesc să fie în pas cu moda, ca într-o cursă obsedantă care nu trebuie pierdută cu nici un preț, dacă faci deci

(Continuare în pag. 6—7)

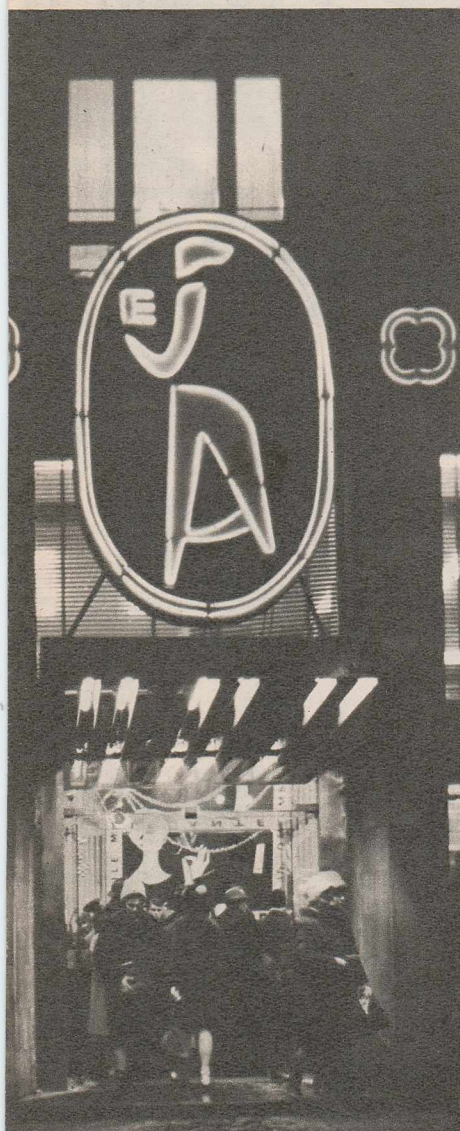
Prezentare pe viu... Confețiile intră
în circuit în cadrul unui mic spectacol
de modă.

la „eva“, cu femeile...

acest sondaj al dorințelor vestimentare care se nasc într-un sezon și intră în desuetudine încă înainte ca sezonul să se fi terminat, ca din nou să reînvie cu forță și fantezie. constați, nu fără surprindere, că din punct de vedere feminin există trei focare de atracție: magazinele comerțului exterior din piața Universității, «Romarta» și «Eva». Un triumphi în care se desfășoară mica și marea bătălie de a fi permanent și îmbrăcată, un

spațiu urbanistic neconținut aglomerat, bătut cu perseverență cotidiană, asaltat, adulat, birfit, spre care se îndreaptă săptăminal cel puțin o dată, din toate colțurile marelui oraș, bucureștenele.

Marile magazine, care etalează în raioanele lor, sub lumina citeodată rafinat distribuită, de la cele mai simple accesorii feminine pină la rochii și blănuri scumpe, au intrat în viața orașelor devenind un fel de bursă feminină agitată a gustu-

Eva la ora 5 după-amiază.

...și bărbații s-au retras cuminti și așteaptă cu nerăbdare nota de plată!...

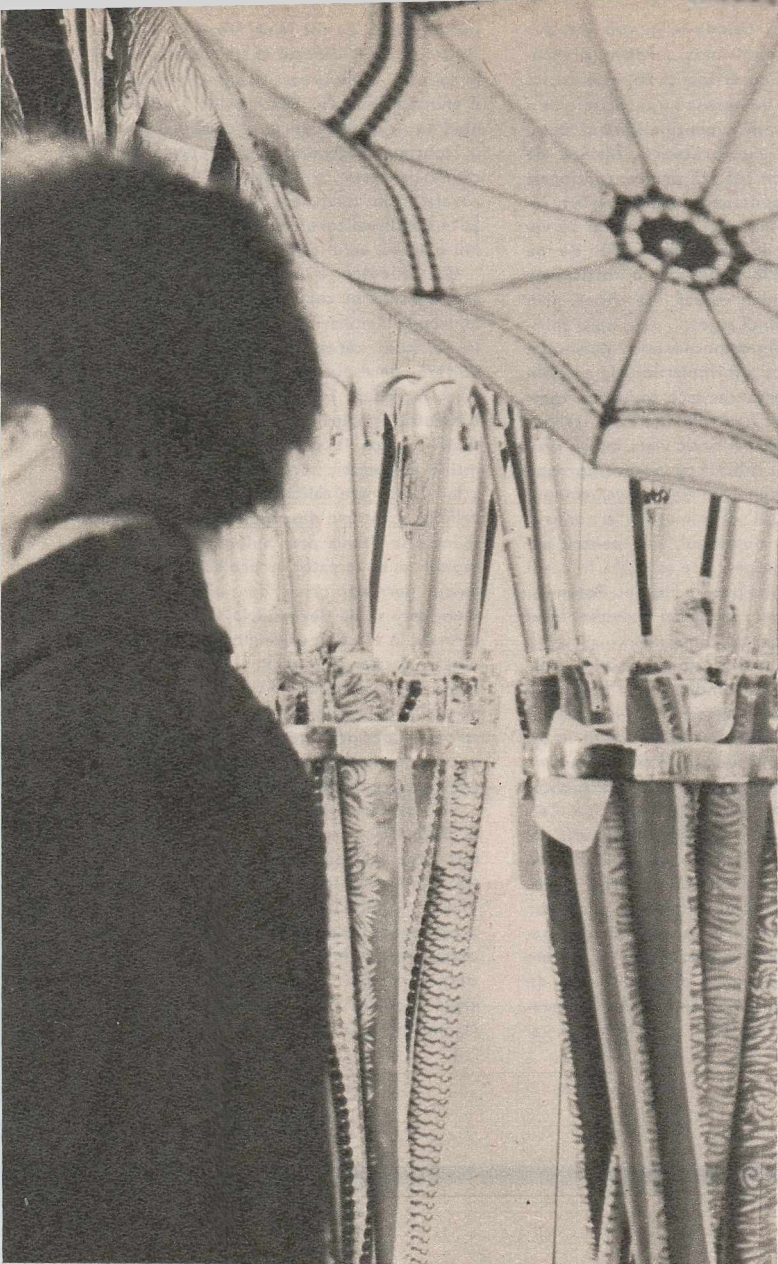
O dilemă... De preț? De gust?

Un cadou pentru nevastă. Nu cunoaștem aprecierile... Desigur, intenția contează.

Singur printre... femei.

Umbrelele din București.

Înainte de orice, o cafea. Rochiile pot să mai aștepte...

În plin magazin, o consultație în familie.

lui, cu iluziile și deziluziile ei. Aceasta semnifică triumful industrializării obiectelor vestimentare asupra manufacturii, triumful productivității mașinii care reduce prețul de cost și care oferă fantezie, gust, culoare și calitate într-o cantitate impresionantă.

CONFECȚIILE: STANDARDE ALE VIEȚII MODERNE

Se părea că producția de confecții este apanajul exclusiv al industriei lînii și bumbacului sau al fibrelor sintetice. În ultimii ani însă citeva industrii despre care se credea că n-au nici un raport cu îmbrăcăminte, valorile ei materiale îndreptându-se spre sectoare cu totul și cu totul opuse, au făcut primii pași — ajutate de o reclamă stăruitoare — pe piața mondială a bunurilor vestimentare. Citeva firme metalurgice occidentale au propus femeilor rochii din foite subțiri de metal, industriile de hirtie, rochii de hirtie, iar cele de pielărie tot mai numeroase confecții din piele. Care va fi viitorul acestora e greu încă de pronosticat. Semnificativă este mai ales tendința de a pătrunde într-un domeniu care își câștigă pe an ce trece o tradiție care nu mai poate fi contestată. Dacă pînă nu demult o confecție însemna — și poate, fortuit, mai înseamnă — numai rochii și mantouri în serie, de un gust discutabil, azi reticențele se risipesc din ce în ce mai repede. Puternicele pirghii economice au reușit să impună creatorilor și executorilor să creeze gust, linie și culoare. Bătălia încrederii a fost câștigată. În țările industrializate desfacerea țesăturilor către populație se realizează preponderent sub formă de confecții (Europa occidentală 85-95%, S.U.A. 95% din totalul țesăturilor destinate consumului individual), ponderea țesăturilor-metraj fiind foarte redusă. Cauzele și argumentele? Avantaje economice atât pentru producător cît și pentru consumator. Industria realizează o folosire mai economică a materiei prime, un grad mai înalt de mecanizare a muncii, beneficiază de o organizare mai științifică a ciclului de producție, de însemnate acumulări. Consumatorul obține produse la un preț de cost mai scăzut decît la confecțiile de comandă, are largi posibilități de alegere și un timp mai redus la cumpărare. Că marea masă a cumpărătorilor este sensibilă la aceste avantaje rezultă și din analiza dinamicii desfacerii confecțiilor în România: ritmul mediu anual al desfacerii confecțiilor era în 1964-1965 de 8,6%, ca în cei doi ani ai planului cincinal să crească la 15,6%. Totuși nivelul atins de producția și desfacerea confecțiilor este nesatisfăcător. Planul cincinal prevede pînă în 1970 o creștere a desfacerii confecțiilor cu încă 37,2% față de realizările din 1967, iar pentru perioada 1970-1980 se prevede un spor de 127,7%, pentru a se ajunge în 1980 la o desfacere anuală de 16 800 milioane lei.

DIVERSIFICARE ȘI CALITATE

Marele «secret comercial» care are menirea să faciliteze această expansiune mizează pe lărgirea continuă a ariei celor care cumpără confecții și pe menținerea interesului acestora pentru înnoirea continuă a garderobei. Cum? În primul rînd prin continua îmbunătățire a contexturilor, a frecvențelor lor schimbări. Un fenomen concludent ni l-a oferit piața europeană care a lansat în decurs de cîteva ani, cu o extremă rapiditate, impermeabile realizate succesiv din bumbac, reton impermeabilizat, imitație de piele, bumbac cu terilenă cașerat pe suport de poliuretan, tricouri cașerate pe suport de poliuretan, țesături govrate, satinat, matlasate etc. Este numai un singur exemplu al schimbării contexturilor la un sortiment, schimbare care a creat moda unui sezon sau a unui an. În producția fabricilor noastre se manifestă însă o întîrziere accentuată în asimilarea unor materii apărute pe piața mondială, ceea ce duce la decalaje mari în

introducerea unor contexturi de ultima oră sau a modei continentale spre care privesc cumpărătorii. E cazul țesăturilor din reton impermeabilizat, al frumoaselor țesături de lînă imprimată, al țesăturilor cașerate pe poliuretan etc.

Îmbunătățirea continuă a calității confecțiilor este o necesitate de la care nu poate abdica nici cumpărătorul și nici fabricile. Se impune executarea unor game de mărimi care să satisfacă în bune condiții necesitățile de consum (Ministerul Industriei Ușoare a și făcut în toate regiunile țării aproximativ 200 000 de măsurători antropometrice), îmbogățirea paletelor de culori ale țesăturilor și ale materialelor auxiliare pentru confecții, folosirea combinațiilor de diverse materiale, lărgirea producției de accesorii etc. După aprecierea specialiștilor este necesară și discutarea indicatorului valoric al productivității muncii în industria de confecții. La ora actuală se constată din partea fabricilor reticențe în realizarea unor țesături ieftine, în special din bumbac. Aceasta se reflectă în ponderea scăzută a acestor țesături în articolele gata confecționate și, implicit, influențează diversitatea. Ridicarea nivelului creației și extinderea acestei activități în fabrică trebuie să se facă în așa fel încît să se evite actuala situație în care asortarea diverselor sortimente ale modelului rămîne în sarcina unui lucrător oarecare, care nu are calificare de creator. Aceasta explică și distonanțele în armonizarea culorilor, a garniturilor, a accesoriilor.

LA EVA...

Confecțiile de serie au revoluționat într-un fel metodele și mijloacele de comercializare. Ele au creat tradiția magazinelor magazine, cu spații mari, care permit etalarea unor sortimente complete, pe numere, culori, modele etc. și vînzarea accesoriilor. Teoretic, dintr-un asemenea magazin cumpărătorul trebuie să iasă complet îmbrăcat. Așa s-a născut «Adam» (cu toate slăbiciunile lui!), așa s-a născut «Eva». Cinci-șase mii de vizitatori trec pragul «Evei» zilnic, fie să bea o cafea la bar, fie să se informeze asupra noutăților, fie pentru cumpărături precise. Sîmbăta și duminica sînt zilele provincialilor, care își lasă bagajele lîngă tonete, veniți de la Suceava, Craiova sau de aiurea. Magazinul a devenit un punct de atracție bucureștean, cu un mic spectacol montat cu grijă și cu fantezie comercială: în fiecare joi o paradă a modei la care manechinele prezintă modelul săptămîinii, care imediat este pus în vînzare. Dar adevăratul succes este atribuit seriilor scurte, de 50-100 bucăți și care evită stigmatul uniformizării vestimentare. Seriile scurte pot asigura — și practica a demonstrat-o — o mare rentabilitate în desfacere, o productivitate ridicată în fabricație cînd există o permanentă preocupare pentru cunoașterea exactă a cerințelor pieței, așa cum o demonstrează în Occident marile firme specializate în confecții. De anul trecut «Eva» vinde și rochii de mirese, cu toate accesoriile. Un ambalaj special comandat atestă o grijă sporită față de cumpărătoare. Dar apropo de accesorii... De ce ele nu însoțesc — la fiecare raion — confecțiile? De ce nu se etalează, de exemplu, o dată cu rochiile și pantofii sau poșetele care li s-ar asorta. În sfîrșit, am putea spune că «Eva» este adorată de femei din moment ce-i aglomerează spațiul. Dar ea trăiește, se pare, dilema tuturor magazinelor de confecții, acel pas întîrziat cu un sezon sau chiar două, în raport cu moda vestimentară europeană. Specialiștii preconizează, pentru desfacerea unor modele de ultima oră, înființarea unor magazine gen «boutique», magazine mici, specializate în confecții elegante, care ar mări foarte mult cererea obiectelor vestimentare produse de industrie. Fie! Dar nu neglijați «Eva»...

Cornel BOZBICI
Fotografii de Elena GHERA

Cronica LITERARĂ

g. căli- nescu: scriitori străini

de Lucian
RAICU

Varietatea amețitoare de preocupări, receptivitatea nelimitată, în suprafață și întindere, vasta deschidere a spiritului dornic de cunoaștere dar și de orgolioasă afirmare, un fel de a fi avid de toate formele culturii, acumulate și din nou risipite, din nou cheltuite în spectaculoase și fascinante construcții, în fine, întreaga disponibilitate aprinsă, întărită, a firii sale de etern adolescent năvalnic, nereținut, se manifestă cu plenitudine, fără artificiale bariere și fără metodă impusă cu tot dinadinsul, în interpretarea de către G. Călinescu a literaturilor străine, prin studii specializate, eseu de mare cuprindere, de tipul *Impresiilor asupra literaturii spaniole*, și deopotrivă prin scilicitoare improvizatii, «cronici, pretexte și efemeride» (cum le-au zis alcătuitoarii prezentei selecții: Adrian Marino și Vasile Nicolescu), manifestări ale aceleiași expansiuni a eului său prolific, ale aceleiași seducătoare individualități. Lectura volumului este echivalentă cu o foarte plăcută și înviorătoare captivitate. Te reintegrează imperiului călinescian pe care-l străbați, încă o dată voios, în toate direcțiile, cucerit de solara sa atmosferă, de ritualurile inimitabile, de înscenările și feeriile sale. Punctele de oprire, extrem de numeroase (de la Horațiu la Ibsen, de la Petrarca la Tolstoi, de la Cervantes la Cehov), sînt tot atîtea spectacole de gală, tot atîtea scînteietoare declamații. Parcurgerea literaturii universale este pentru G. Călinescu un miracol neîntrerupt, o festivitate care nu mai ia sfîrșit, și care e modul său de a răspunde (și aneori de a evita să răspundă...) problemelor grave, problemelor «ultime» ale existenței. Spectacolul este modul de a fi serios lui G. Călinescu, este beția, este narcoza, este «soluția» sa, înalta sa resemnare, filozofia sa înțeleaptă.

Firește, lucrurile acestea pot fi luate mai simplu, mai realist, fără pretenția de a descifra o atitudine fundamentală în fața vieții, și pentru măruntă însemnare de aici e mai bine să fie

luate așa, și atunci, lăsîndu-te în voia lor, sub dulcea lor putere, rîmii iarăși surprins, precum cu ani în urmă, de cuceritoarea fantezie critică a lui G. Călinescu, de imensa lui capacitate de a inventa perspective, de a menține spiritul într-o fecundă tensiune interpretativă. Înainte de orice, G. Călinescu încîntă prin excepționala *prospețime*, prin spontaneitatea impresiilor, capabil să înlăture dintr-o clipă straturile de vechime, prejudecățile, inerțiile, praful de pe opera deja «clăsată» și de a ne-o restitui pe aceasta într-o lumină curată, vie. Apoi, prin însușirea de a răspîndi somnolența sa obișnuită. Prin puterea de șoc a formulărilor, de o vitalitate specială: «Cervantes face parte din categoria creatorilor de figuri imense care, strivite de fapțurile lor, mai vii decît viața însăși, n-au biografie sau au una ridicată pe ipoteze, aproape pierdută în mitologie. Cînd Ahile, Agamemnon, Nestor și Ulise ocupă scena imaginației noastre, Homer rămîne un nume gol, bun pentru pedanți. Eul lui Shakespeare se asfixiază în aerul în care răsufliă cu atîta putere Hamlet, Polonius, Othello, Regele Lear, Falstaff și Maľvolio. Înțelegem ce vrea să zică «viziune shakespeareiană», dar de biografia lui Shakespeare n-avem trebuință precum ne este indiferent a ști cine a cioplit pe Apollo din Belvedere. *Marile creații sînt lipsite de stil personal ca și natura însăși sau cu mult prea covîrșitor sublime și universale pentru ca viața autorului să le poată explica. Creațiile cu adevărat geniale sînt paricide, Cervantes a fost aproape eliminat din istorie de Don Quijote și de Sancho Panza*» (s.n.). Claritatea orbitoare a sentimentelor călinesciene, înaintarea vertiginosă, suplă și tăioasă a frazelor sale, mai mult decît direcția estetică (discutabilă, ca oricare alta!) reprezentată de marele critic, au constituit pentru cîteva generații de intelectuali cea mai importantă școală a expresiei eliberate de balastul complicațiilor, al

pedanteriilor de tot felul. *Fraza* lui Călinescu, dincolo de coeficientul ei strict personal, este, în ea însăși, o desferecare a surselor percepției, o enormă eliberare a latențelor limbajului, un mod de a restabili contactul cu sursele de viață, în continuă regenerare, ale operei. Cuvîntul călinescian este, în el însuși, o «estetică» mai revelator în acest sens decît orice principiu. În el descifrezi totul: opera începe să trăiască. Nu e acesta actul critic esențial?

G. Călinescu e într-adevăr neîntrecut în arta secretă în toată diplomația comunicării, în *tehnica* familiarității, a *intimității* cu opera, în miracolul căreia știa să descindă cu dezinvoltură, nerespectuos cu misterele. El are o mare încredere în cuvinte, de aceea cuvintele îl ascultă: «Figurile lui ținute într-o cutie de jucării scapă la deschiderea capacului și se întind fantomatic spre cer. Descripția morală a lui Cehov are calitățile mătăsurilor cu două reflexe, scriitorul descoperă gingășie în ridicol și intră în dramă prin bufonerie... Ceea ce e capital la un creator e proiecția ideilor. Nu există personaj oricît de meschin în planul vieții care să nu devină uriaș dacă au fost conformat în el toate organele cu rezultatul unei funcții totale în numele umanității. Sancho Panza este în insula lui un om de stat tot așa de serios ca și Filip al II-lea (...). Omul care și-a stropit superiorul cu salivă și a murit de frică e un erou shakespeareian, pot să zic chiar, pentru claritatea ideii, homerice».

Interpretarea literaturii constituia pentru G. Călinescu, oricît de îndepărtat în timp ar fi fost obiectul reflecției sale, modul său de a trăi cu intensitate și voluptate prezentul. Adrian Marino subliniază în substanțiala sa prefață acest aspect fundamental: «Cînd îl crezi iremediabil pierdut în cele mai abstrase considerații despre erotica Renașterii, atunci poți să fii sigur că gîndul lui G. Călinescu este concentrat la maximum asupra prezentului».

Cronica SATIRICĂ

cap pătrat ceva mai moale

de Teodor
MAZILU

Era un cap pătrat și, ca orice cap pătrat, foarte mindru de capul lui pătrat. Peste toate problemele își depunea capul ca o lespede de piatră, nimic nu se mai vedea, nimic nu mai răsufli. În fiecare dimineață se examina în oglindă și, de cîte ori descoperea că nimic nu intervenise în conformația capului, răsufli ușurat. Îi era teamă ca nu cumva dușmanii să-i rotunjească puțin capul.

— Slavă Domnului, capul meu tot pătrat a rămas.

Se iubea pe sine și cu deosebire capul lui pătrat. Avea și de ce. De la acest binecuvîntat cap pătrat numai cu avantaje s-a ales. O femeie, dezamăgită de cinismul unui bărbat cu capul ceva mai rotund, i-a sărit încîntată în brațe, aducînd în căsnicie o dată cu duiosia unei femei trecute de treizeci de ani și un automobil cu rodajul abia făcut. A găsit și un post bun, căci tocmai atunci se căuta într-o instituție un individ cu cap pătrat. Șefii de acolo confundau competența cu mărghinirea și servilismul... Ei erau convinși că un individ slugarnic devine cu timpul și competent... Să fie el slugarnic, că pregătirea profesională vine de la sine...

Serviciul capului pătrat era destul de simplu. De fapt, nu i se cerea nimic. El nu trebuia decît să respingă. Trebuia să fie un zid de care orice să ricoșeze. Or, dat fiind cunoscuta tărie a unui cap pătrat, îndeplinea această operație cu foarte mare succes. Deși lucra în comerț, unde mișcarea e în firea lucrurilor, capul pătrat izbutea să oprească totul în loc. El respingea totul aproape reflex — inițiative, sugestii de îm-

bunătățire a muncii și tot felul de audiențe. În orice schimbare vedea o amenințare la adresa scaunului pe care trona autoritatea capului său pătrat. De înțeles, nu trebuia să înțeleagă nimic: nu făcea decît să-și mute ușor capul pătrat cînd puțin la dreapta, cînd puțin la stînga. Această mișcare ritmică a capului i-a adus faima de om serios. Seriozitatea lui adusese comerțul de care răspundea la ruină, dar asta nu-i tăia din faima de om serios... Ducea totul de risipă, dar o făcea cu demnitate.

Drama capului pătrat a intervenit cînd, pentru prima oară în îndelungata lui carieră, i s-a reproșat, și încă de la obraz, conformația capului.

— Ești un cap pătrat...

Tîrziu a înțeles că asta nu-i o laudă. Toată baza lui pătrată se afla în primejdie.

Pînă și soția, blînda și disciplinată lui soție, i-a spus într-o bună dimineață, în timp ce deschidea portiera mașinii:

— Ești un cap pătrat.

În capul lui pătrat logica înainta din greu, ca niște soldați într-o mlaștină, își făcuse cu chiu cu vai loc: «Dacă nu-mi rotunjesc capul, pierd și nevasta, pierd și stima colegilor. Dacă nu-mi rotunjesc capul, sînt ca un om mort».

Așa pătrat cum era, voia să trăiască și să se bucure de viață. Și, din spirit de conservare, capul pătrat a încercat să se rotunjească. Eu, care sînt vulpe bătrînă, pot să fiu și om de treabă, și plin de inițiativă. Dorea să-și facă nefericitul un cap rotund, după mintea lui de cap pătrat. Adusese capului

unele mici îmbunătățiri. De gîndit, tot nu gîndea, dar îl citea pe Kafka. Devenise un cap pătrat ceva mai modern. Inițiativele, în loc să le înlăture brusc, le respingea încetul cu încetul, aproape fără să le observi, parcă le înghițea nu altceva. Audiențele le amîna c-un zîmbet de politețe alături. Peste vechea idioțenie pătrată adăugase un zîmbet la fel de pătrat, care o acoperea de minune în întregime. Același cap pătrat devenise ceva mai moale; în loc să respingă inițiativele, le îngropa. A devenit chiar și puțin meditativ, din cînd în cînd oștează, bineînțeles cît îi permite deschizătura capului pătrat. Îl apuca nostalgia după vremurile de odinioară:

— Ce bine era cînd nu-ți cerea nimeni să gîndești. Obligația la gîndire pare un atentat la adresa libertății individuale.

De ce să mă obligi să gîndesc? Eu nu vreau să gîndesc. Eu n-am idei, eu am greutatea familiale.

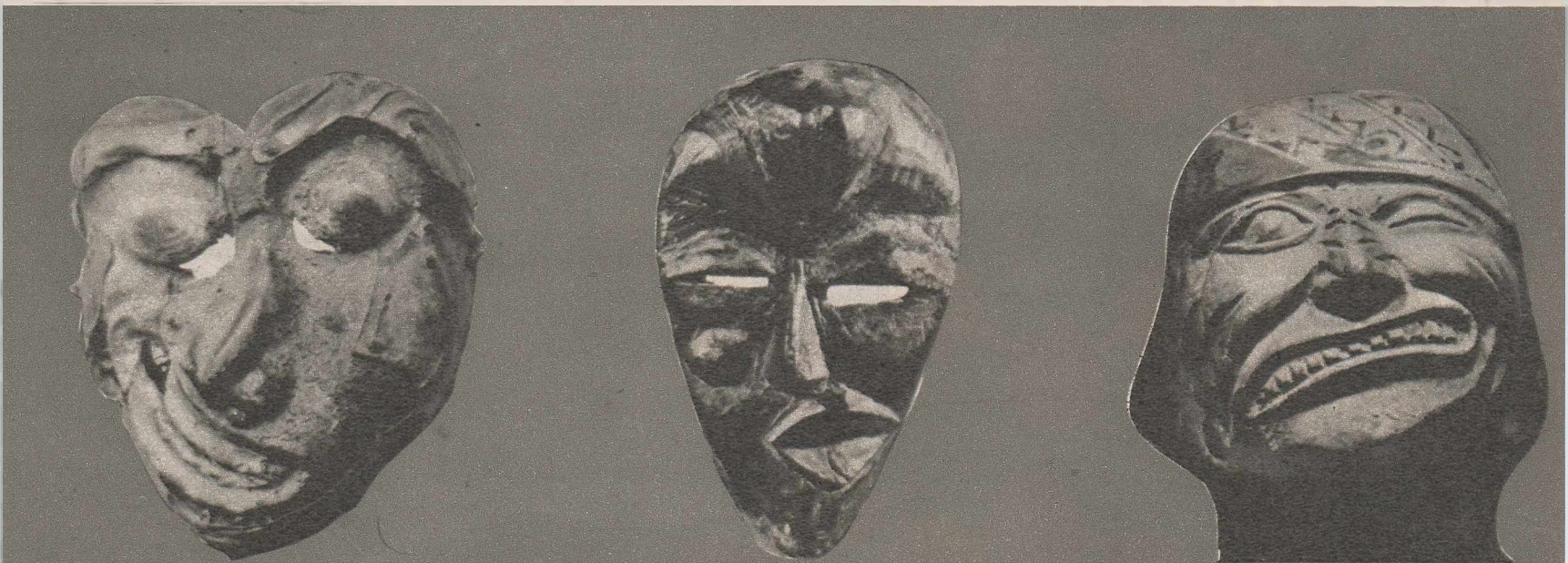
Săracul cap pătrat, a încercat și el să țină pasul cu vremea. Dar a încercat să-și rotunjească puțin capul după criteriile unui cap pătrat. Alte criterii nici nu are. Și chiar dacă ar vrea să zboare, tot pătrat ar vrea să zboare. Deși viscos și flasc, el și-a păstrat admirabila formă pătrată.

A devenit însă un cap pătrat ceva mai moale. Asta e tot ce-a reușit. Cînd vede un cap ceva mai rotund se face galben ca ceara. A devenit pătrat și flasc. Viscos și pătrat. Doamne, ce trist spectacol... Feriți-vă de capetele pătrate tari, dar și mai abtîr de cele și pătrate, și viscoase.

Senzaționalele transplantări de inimă efectuate nu demult la Capetown au reprezentat încercări de a zăgăzui «in extremis» ravagiile aterosclerozei — dușmanul nr. 1 al sănătății omului. Pacienții sufereau de afecțiuni tipice determinate de această boală: infarctul miocardic (Washkansky) și tromboza coronariană (Blaiberg).

Teorii recente «șochează» opinia publică mondială aruncând o nouă lumină asupra aterosclerozei. Se pare că **DULCIURILE ȘI NU GRĂSIMILE** sînt principalii vinovați!

Cercetările se duc pe un front larg, risipind pe parcurs vechi prejudecăți: ateroscleroza **NU** este numai o boală a vieții moderne; ea lovește **NU** numai pe bătrîni, ci și pe tineri... și chiar pe sugari; ea **NU** se produce numai la om, ci și la animale. Se va lămuri și misterul colesterolului?

Maști străvechi descoperite de arheologi în Ceylon, Liberia și Peru sînt mărturiile ale bolilor omului primitiv (primele două înfățișează paralizii faciale, iar ultima, o hemiplegie), consecințe ale aterosclerozei. Imagini pregnante care ne privesc de peste milenii și care vădesc că această boală teribilă nu este un «apanaj» al omului modern.

CE VÎRSTĂ AVETI ? VÎRSTA ARTERELOR DV. !

CE SPUN SPECIALIȘTII

PROF. DR. EBERHARD GOETZE (R.D.G.)

Sintem încă departe de o clarificare a modului de producere a aterosclerozei: valorile sanguine ridicate ale lipidelor și în special ale colesterolului pot contribui, dar nu constituie singura cauză.

ACAD. DR. C.C. ILIESCU

Experimental se pot obține variate tipuri de leziuni și complicații aterosclerotice prin administrarea prelungită la animal a regimurilor alimentare bogate în grăsimi.

PROF. G.N. UDINȚEV (U.R.S.S.)

Metabolismul și în special metabolismul colesterolului se află sub influența sistemului nervos. De aceea întărirea sistemului nervos, organizarea regimului de muncă și odihnă, asigurarea unui somn normal, evitarea oboselii extreme și a neliniștilor ajută la profilaxia aterosclerozei.

DR. MAX LEVY (FRANȚA)

Infarctul miocardic la oamenii tineri poate fi condiționat de diferiți factori, în special metabolici, de sistem, ereditari, cu o verigă întotdeauna indispensabilă: aportul caloric excesiv.

Cercetînd statisticile medicale mondiale se poate vedea că bolile inimii și ale vaselor sanguine ocupă în prezent primul loc, ele fiind responsabile pentru 25 la sută din totalul de îmbolnăviri pe glob. Este o cifră mai mare decît aceea dată de tuberculoză, cancer, febră tifoidă și pneumonie socotite împreună!

În ce privește cauzele bolilor cardiovasculare, ateroscleroza și hipertensiunea arterială (care se află de altfel în relații strînse) sînt cele care dau cel mai mare număr de îmbolnăviri: 40-50% din total.

Aceste cifre ne îndreptătesc să considerăm ateroscleroza drept «inamicul public nr. 1» al sănătății oamenilor. Frecvența ei în țările mai dezvoltate din punct de vedere economic a făcut pe mulți cercetători să o considere o boală a timpurilor moderne, un «produs al civilizației». S-a crezut de asemenea că ea este boala cea mai «umană», în sensul că afectează în special omul (mai ales la vîrste înaintate). Dar studiile recente au dovedit că atît afirmațiile cu privire la «originea modernă» a bolii și la specificitatea ei umană, cit și la caracterul ei de vîrstă nu corespund adevărului.

CE ESTE, ÎN FOND, ATEROSCLEROZA ?

Studiile făcute de diverși savanți pe mumii egiptene de acum 3 500 ani au scos la iveală leziuni pronunțate de ateroscleroză pe aortă. Leziuni asemănătoare au fost găsite pe mumiile peruviene, iar consecințele unor boli datorite aterosclerozei (paralizii, hemiplegii etc.) sînt prezente pînă și pe numeroase maști și statuete primitive.

Ateroscleroza a fost apoi identificată și la animale sălbatice și reprodusă experimental pe animale de laborator.

În sfîrșit, în ultimul timp s-a constatat că deși în majoritatea cazurilor ateroscleroza apare după vîrsta de 50 de ani, ea poate lipsi pînă la adînci bătrîneți, dar se manifestă uneori la tineri și, în mod excepțional, chiar la sugari. S-a spus de aceea, pe bună dreptate, că «avem vîrsta arterelor noastre». Etatea noastră calendaristică poate fi independentă de cea a arterelor: există persoane vîrstnice cu artere foarte suple, «tinere», în timp ce arterele unor tineri au cîteodată o rigiditate de om bătrîn.

Dar ce este în fond ateroscleroza ?

După cum îi arată și numele (în grecește *atehere* = supă, *terci* + *sclerosis* = întărire), ea indică un proces de scleroză arterială cu prezentă de grăsimi cu aspect de terci în pereții vaselor, așa cum se observă la nivelul «plăcilor» aterosclerotice. Arterele își pierd astfel elasticitatea și devin rigide, pereții se îngroașă, iar calibrul lor se micșorează.

Indiscutabil că tabloul clinic depinde de teritoriul arterial interesat. Cele două organe «nobile» ale corpului nostru, inima și creierul, cad victime în mod special procesului aterosclerotic. Dacă debitul arterelor coronare (care irigă direct inima) scade, mușchii cardiaci (miocardul) se asfixiază. Apare astfel senzația atât de dureroasă a anginei pectorale. Iar dacă unul dintre vasele coronare se «astupă» complet, regiunea corespunzătoare a miocardului nu mai primește sînge de loc. În acest caz este vorba de un infarct miocardic, accident dramatic prin procentul ridicat de mortalitate pe care îl

antrenează. Afectarea vaselor sanguine ale creierului (ateroscleroza cerebrală) duce la paralizii și tulburări dintre cele mai variate.

CEI TREI «S» IȘI SPUN CUVÎNTUL

Care este cauza aterosclerozei? Astăzi se admite din ce în ce mai mult în lumea medicală că ea este rezultatul unei vieți anormale caracterizate prin cei trei «S»: *surmenaj*, *sedentarism* și *supraalimentație*. În acest sens, civilizația modernă a exercitat o influență deosebit de nefavorabilă asupra organismului uman. La vremea sa, Alexis Carrel a atras atenția, pe bună dreptate, asupra suprimării a numeroase funcții adaptative ca efect al civilizației: omul a trebuit să lupte din ce în ce mai puțin cu intemperiiile, hrana sa s-a îndepărtat din ce în ce mai mult de alimentele naturale. La acestea se adaugă lipsa de activitate fizică, surmenajul, aerul viciat, zgomotul și agitația marilor orașe — tot atâtea cauze care contribuie la «îmbătrînirea» arterelor noastre.

Încercînd să pătrundem în intimitatea fenomenului vom evoca la început cercetările mai vechi care prezentau drept protagonist al dramei colesterolul. Această substanță grasă, care de altfel se găsește în mod normal în sînge și în alte organe, este de fapt «materia primă» din care se formează plăcile groase de grăsime de pe pereții arterelor. Dar reprezintă ea și principalul vinovat? Majoritatea specialiștilor au răspuns afirmativ și, în consecință, au fost «condamnați», fără drept de apel, grăsimile animale. Totuși...

Încă în 1957 prof. John Yudkin, titularul catedrei de dietetică de la Universitatea din Londra, afirma în revista medicală «Lancet» că «alimentația bogată în zaharuri este mult mai legată de moartea prin ateroscleroză coronariană decît consumarea grăsimilor». El a revenit asupra acestei teze în 1964 și 1967, susținînd recent în revista «New Scientist» că «mai mult decît viața sedentară, obezitatea, tutunul sau grăsimile, zahărul este acela care favorizează îmbolnăvirea arterelor coronare și infarctul miocardic».

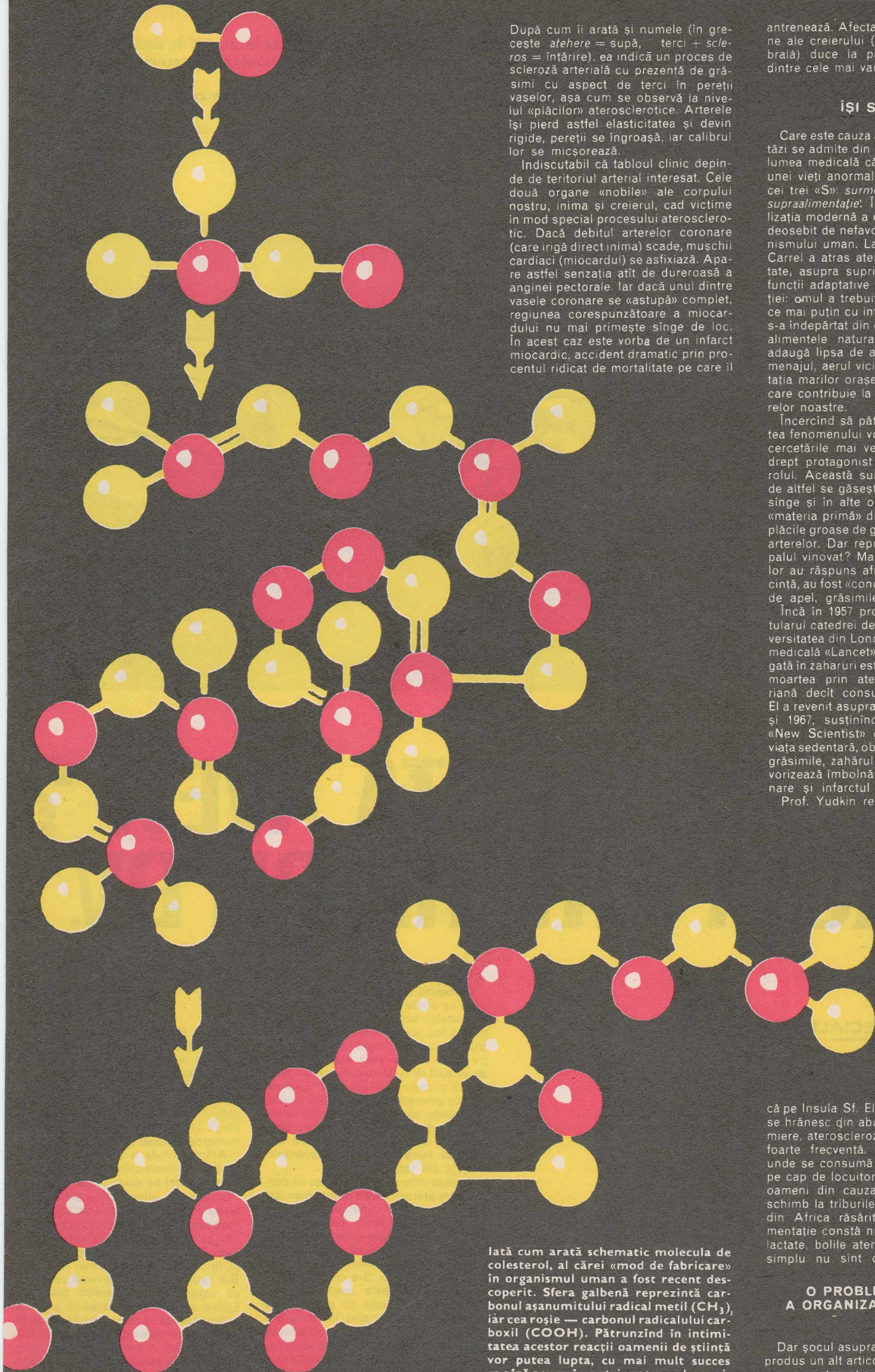
Prof. Yudkin remarcă printre altele

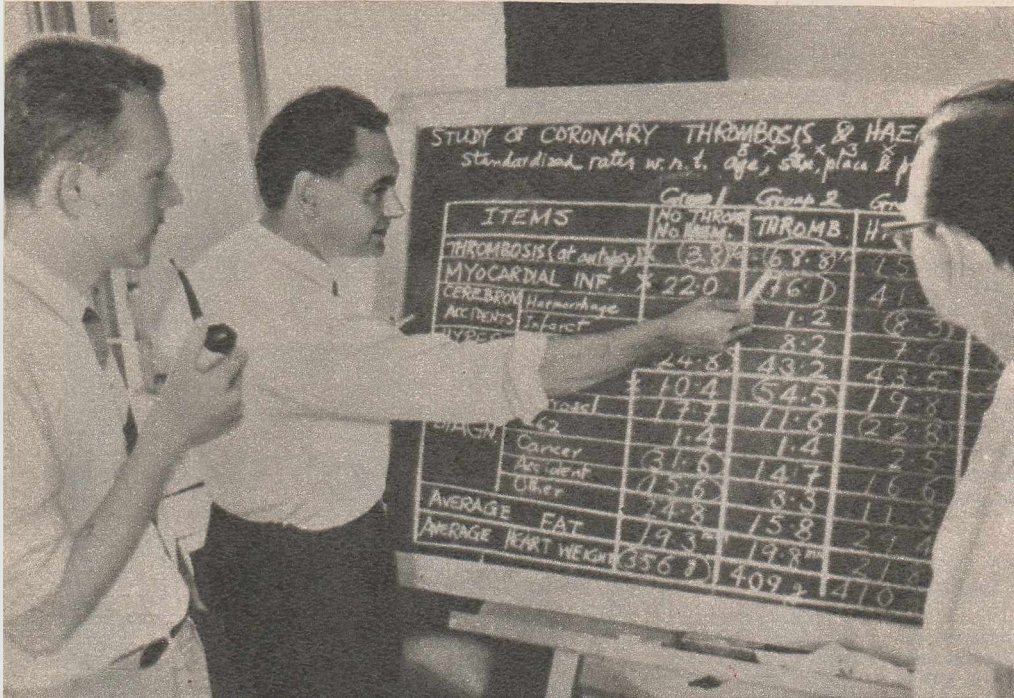
că pe Insula Sf. Elena, unde indigenii se hrănesc din abundență cu zahăr și miere, ateroscleroza coronariană este foarte frecventă. La fel, în Franța, unde se consumă cel mai mult zahăr pe cap de locuitor, mor anual 100 000 oameni din cauza aterosclerozei. În schimb la triburile Masai și Samburu din Africa răsăriteană, a căror alimentație constă numai din grăsimi și lactate, bolile aterosclerotice pur și simplu nu sînt cunoscute!

O PROBLEMĂ CENTRALĂ A ORGANIZAȚIEI MONDIALE A SĂNĂTĂȚII

Dar șocul asupra opiniei publice l-a produs un alt articol al unui savant de renume internațional, prof. Forest E.

Iată cum arată schematic molecula de colesterol, al cărei «mod de fabricare» în organismul uman a fost recent descoperit. Sfera galbenă reprezintă carbonul așanumitului radical metil (CH_3), iar cea roșie — carbonul radicalului carboxil (COOH). Pătrunzînd în intimitatea acestor reacții oamenii de știință vor putea lupta, cu mai mult succes ca pînă acum, împotriva aterosclerozei.

▲ O vastă anchetă asupra arterelor coronariene este în curs de desfășurare sub egida Organizației Mondiale a Sănătății. Fotografia îi înfățișează pe câțiva «anchetatori»: dr. Lundberg (Suedia), dr. Zahor (Cehoslovacia), dr. Jdanov (U.R.S.S.). Rezultatele, a căror interpretare necesită complicate calcule matematice (statisticile vizează zece regiuni europene!), sînt prelucrate de calculatorul electronic gigant al Centrului european de cercetări nucleare de la Geneva.

Profesorul Vaneck (Cehoslovacia) studiiind o «mostră».

Kendall, de la Centrul de cercetări al Universității Columbia din New York. Să vedem, pe scurt, cum explică Kendall cauza aterosclerozei.

Spre deosebire de alte țesuturi organice, pereții arterelor nu au vase capilare «personale» care să le furnizeze oxigen. În lipsa acestuia celulele își obțin energia din glucoză și, pentru o bună funcționare, ele trebuie să dispună permanent de acest element.

În mod normal glucoza se produce în urma procesului de degradare lentă a amidonului consumat, care asigură un debit permanent și constant de zahăr. Dar alimentația populațiilor cu un înalt nivel de trai — alimentație în care predomină piinea albă și dulciurile — introduce în organism zaharuri «de-a gata». Rafinate și asimilate ușor ele aprovizionează celulele din belșug cu substanțe nutritive. Aceste «porții mari» de zahăr sînt servite însă în mod discontinuu, intercalate cu «posturi» destul de prelungite, și tocmai acestea din urmă ar fi «primum movens» în declanșarea aterosclerozei: se produc astfel leziuni ale peretelui arterial care, la rîndul lor, ar favoriza depunerea grăsimilor. Prezența colesterolului în artere ar fi deci consecința unei alimentații neraționale, bogate în zaharuri, și nu efectul unui consum exagerat de grăsimi!

Deocamdată noua teorie mai cere studii și probe pentru a fi confirmată. Dar pînă la aceste dovezi, este bine să fim atenți nu numai la abuzul de grăsimi, ci și la cel de zaharoase, înțelegînd prin acestea nu numai dul-

ciurile dar și celelalte hidrocarbonate (piinea — îndeosebi cea albă — făinoasele etc.).

Această recomandare în ce privește consumarea zaharurilor a fost făcută de altfel și de recenta sesiune a Societății franceze de medicină preventivă și socială care a avut loc în septembrie 1967 la Paris, cu participarea unor specialiști din numeroase țări.

În fine, să arătăm că ateroscleroza constituie în prezent una dintre problemele centrale ale Organizației Mondiale a Sănătății, în cadrul căreia se studiază de specialiști suedezi, cehi și sovietici «mostre» de artere coronare provenind de la 13 500 persoane. Să sperăm că aceste cercetări vor aduce lumină în capitolul atît de controversat al aterosclerozei, care din păcate ne privește îndeaproape pe noi toți...

Dr. Em. ROMAN

FUMATUL ȘI ATEROSCLEROZA

Un comunicat recent al Asociației americane de cardiologie face cunoscute rezultatele unor cercetări de la Facultatea de medicină din New Orleans, prin care se demonstrează că la fumători «sedimentele» aterosclerotice din vasele coronare sînt mult mai mari decît la nefumători. Aceste sedimente sînt cu atît mai groase cu cît numărul țigărilor fumate este mai mare.

UN «MEDICAMENT» STRĂVECHI: USTUROIUL

Cunoscut din cele mai vechi timpuri, usturoiul își păstrează încă actualitatea în tratamentul aterosclerozei. Usturoiul s-a dovedit un neîntrecut hipotensiv și un antiaterosclerogen remarcabil. Se prepară sub formă de decoct, punîndu-se la fiert o parte usturoi la două părți apă, pînă scade la jumătate. Se strecoară fierbințe, se îndulcește și se bea cald o ceșcuță pe zi.

ULEIUL DE IN

Cercetările profesorului Paul Owren din Oslo au arătat că introducerea în alimentație a uleiului de in contribuie la prevenirea aterosclerozei, în special a celei coronare. Profesorul norvegian preconizează în acest scop consumarea în fiecare zi a cite unei lingurițe cu ulei de in.

CAFEA SAU CEAI?

După unele observații ale unor medici canadieni persoanele cu boli coronariene care beau zilnic multă cafea au colesterolul crescut, lucru care nu s-a constatat la cei care consumă ceai.

HORMONI ÎMPOTRIVA INFARCTULUI

Pornind de la faptul că infarctul miocardic este mai puțin frecvent și mai puțin grav la femei decît la bărbați, s-a experimentat un nou medicament care are la bază hormoni estrogeni (feminini). Doctorul J. Marmorson de la Universitatea din California a comparat timp de 11 ani evoluția a 80 de bolnavi tratați cu hormoni cu cea a 147 de bolnavi tratați după metode «clasice». Încă după primul an, mortalitatea a fost de numai 1,5% la pacienții cărora li s-au administrat hormoni și de 7% la ceilalți. Diferența s-a accentuat și mai mult în anii următori.

OXIGENOTERAPIA ÎN... CORT

Studiile din ultimii ani au demonstrat influența oxigenoterapiei (sub formă inhalabilă) asupra metabolismului colesterolului. Oxigenoterapia aplicată în «cort» de oxigen la bolnavii cu ateroscleroză a produs uneori rezultate favorabile mai ales după mai multe asemenea ședințe.

CĂLĂTORIȚI CU AVIONUL!

După părerea unui cardiolog francez, călătoriile cu avionul ar preveni, într-o anumită măsură, infarctul miocardic. Statisticile arată că la personalul navigant al diferitelor companii aeriene s-au observat mai puține cazuri de infarct decît la restul populației. «Cura de altitudine» ar putea oare constitui, pentru o persoană sănătoasă, un foarte util «antrenament» coronarian?

ȘI MOLUȘTELE AJUTĂ...

De curînd a fost prezentat un nou medicament împotriva bolilor coronare datorite aterosclerozei; el acționează provocînd o micșorare a tensiunii arteriale și o dilatație a vaselor. Este vorba de o substanță extrasă din glandele salivare ale unei moluște și este denumită eledozina.

«GIMNASTICĂ» PE ANIMALE

Experiențe interesante au fost efectuate de un savant german care a încercat să stabilească dacă lipsa de exerciții fizice are vreo legătură cu apariția aterosclerozei. La animale supuse unui regim bogat în substanțe aterosclerotice s-a constatat că boala s-a produs mai frecvent la viețuitoarele ținute în condiții de imobilitate decît la cele supuse zilnic unor exerciții de «gimnastică».

CLUBUL ANTICORONARIAN

Voluntari de vîrstă medie, membri ai așa-numitului club anticoronarian din New York, au consumat timp de patru ani 2 000-2 700 calorii pe zi, din care substanțele grase acopereau doar 30-35% din alimentele ingerate. Colesterolul acestora era tot timpul mai scăzut decît al unui lot de martori care se hrăneau după voie, iar totalul accidentelor coronare după patru ani de experimentare a fost de 3,4 la mie, adică de cinci ori mai mic decît al celor alimentați «normal».

început de an pe platourile lumii

LELOUCH SE GRĂBEȘTE

Cele dintii zile ale lui 1968 l-au găsit pe harnicul Claude Lelouch la datorie, în spatele camerei de luat vederi, pregătit să tragă primii metri de peliculă ai unui film ce se va intitula «Pedeapsa capitală». «Va fi un film în întregime subiectiv — declară Lelouch. Timp de o oră și jumătate spectatorii se vor simți ei înșiși condamnați la moarte. Voi încerca să înfățișez calvarul unui condamnat (de justiție ori de o boală). Când un om știe că-și va pierde viața se declanșează în el un lanț de traumatisme care fac ca omul să moară de fapt înaintea achitării propriu-zise.

...Făcând acest film despre pedeapsa capitală realizez un film despre viață. Sper că la sfârșitul proiecției spectatorii vor fi obligați să ia atitudine... Cit despre actori, sint cu toții necunoscuți. Avocații sint avocași adevărați, gardienii din închisoare sint gardieni cu adevărat. Numai interpretul principal va fi actor. M-am gândit la Amidou, dar trebuie să mai fac numeroase probe pînă să iau o hotărîre definitivă. Am de gînd să turnez foarte repede, vreau să păstrez actorii sub o stare de tensiune»...

DUO GASSMAN-RISI

Vittorio Gassman face victime și printre regizori. Sint unii care după ce l-au cunoscut nu se mai pot despărți de acest actor al cărui talent și capacitate intelectuală ating dimensiuni destul de rare. După ce a lucrat patru filme cu el («Depășirea», «Armata Brancaleone», «Tigrul» și «Dezlănțuitul»), regizorul Dino Risi i-a oferit lui Gassman încă o partitură tragicomică: «Profetul». Nu peste mult timp (și Gassman filmează cu sufletul la gură căci tot în luna aceasta va trebui să fie Richard al III-lea pe o scenă torineză) mulții săi admiratori îl vor putea vedea sub masca unui călugăr care, săturindu-se de această îndeletnicire, se hotărăște să se întoarcă la cele lumești.

LOSEY L-A ÎNDUPLECAT PE BURTON

Cu vreo jumătate de an în urmă Richard Burton declara minios că nu mai dorește să apară împreună cu soția sa, Elizabeth Taylor, în nici un film, întrucît nu sint Stan și Bran. Și totuși un cineast englez de mare autoritate, Joseph Losey (autorul «Accidentului», premiat la Cannes în 1967), l-a făcut să-și schimbe hotărîrea. Argumente: două roluri — unul pentru Richard, altul pentru Liz —

în filmul «Goforth», roluri care solicită atîta forță și fantezie din partea unui actor — mărturisește Burton — încît e greu să le rezisti. Ei n-au putut. Probabil că au făcut bine. Drept care au plecat în Sardinia să filmeze.

Partenera celor doi actori este o tînără vedetă franceză — de origine canadiană — proaspăt lansată: Johanna Shimkus. destul de intimidată de prezența «monștrilor sacri». Se vede și din fotografia noastră (1).

«PRIMĂVARA PE ODER» ÎN IMAGINI

Cunoscutul roman al scriitorului rus Emmanuil Kazakevici a stîrnit interesul regizorului Leon Saakev care se află în momentul de față, adică în plină iarnă, pe malurile... Niprului, în mijlocul echipei cu care realizează ecranizarea sus-amintită. «O epocă întreagă, cea de care se ocupă cartea — declară cineastul — nu poate fi transpusă într-un film. De aceea grija noastră cea mare este să evidențiem ideea principală: umanismul militant al poporului rus. Vom alterna imaginile luate de noi cu unele fragmente din jurnalele de actualități ale vremii, pentru a asigura peliculei o autenticitate sporită».

DUPĂ O ATÎT DE ÎNDELUNGATĂ ABSENȚĂ

Pe platourile de la Billancourt este sărbătoare. Cineastul Henri-Georges Clouzot s-a reîntors în cinematografie după o absență de trei ani. S-a reîntors cu un scenariu scris de el însuși, «Prizoniera», și cu dorința de a face un film a cărui acțiune să se petreacă în lumea pictorilor ultramoderni, a autorilor artei cinetice. Drept consultant artistic și l-a ales pe unul dintre tinerii exponenți ai op-artului, Yvaral, fiul lui Vasarely. În distribuție figurează numele lui Laurent Terzieff, actor fascinant, cu personalitate masivă, al actrițelor Elizabeth Wiener și Dany Carrel.

OPINII: UN SINGUR CINEMATOGRAF SPECIALIZAT?

După repetatele și insistentele intervenții ale criticii de film, un cinematograf bucureștean a primit în sfîrșit investitura de sală specializată și a captat imediat interesul cinefililor datorită repertoriului său care exclude din capul locului peliculele comerciale. La «Central» există șanse sporite de a vedea o selecție de filme după criteriile estetice armonios echilibrate: producții purtînd girul unor premii internaționale de prestigiu, opere reprezentative pentru diferite școli cinematografice naționale, creații ale unor cineaști de renume, filme cu caracter special (poetice, experimentale, de avangardă etc.). Pe un asemenea ecran își află firească (și necesară) locul Antonioni și Godard, Bunuel și Alain Resnais, Hitchcock și Bergman, Skolimovski și Hutiev, Nemeș și Chytilova. Aici pot fi prezentate cicluri grupate tematic sau cronologic, programe consacrate anume unor tendințe și fenomene actuale din lumea celei de-a șaptea arte, întregite de expoziții, standuri de cărți, programe de sală. Cîmpul inițiativelor și ideilor interesante este larg deschis. La punerea lor în practică, un aport util ar putea veni din partea Asociației cineaștilor, din partea criticilor de specialitate, desigur în măsura în care vor fi solicitați să colaboreze.

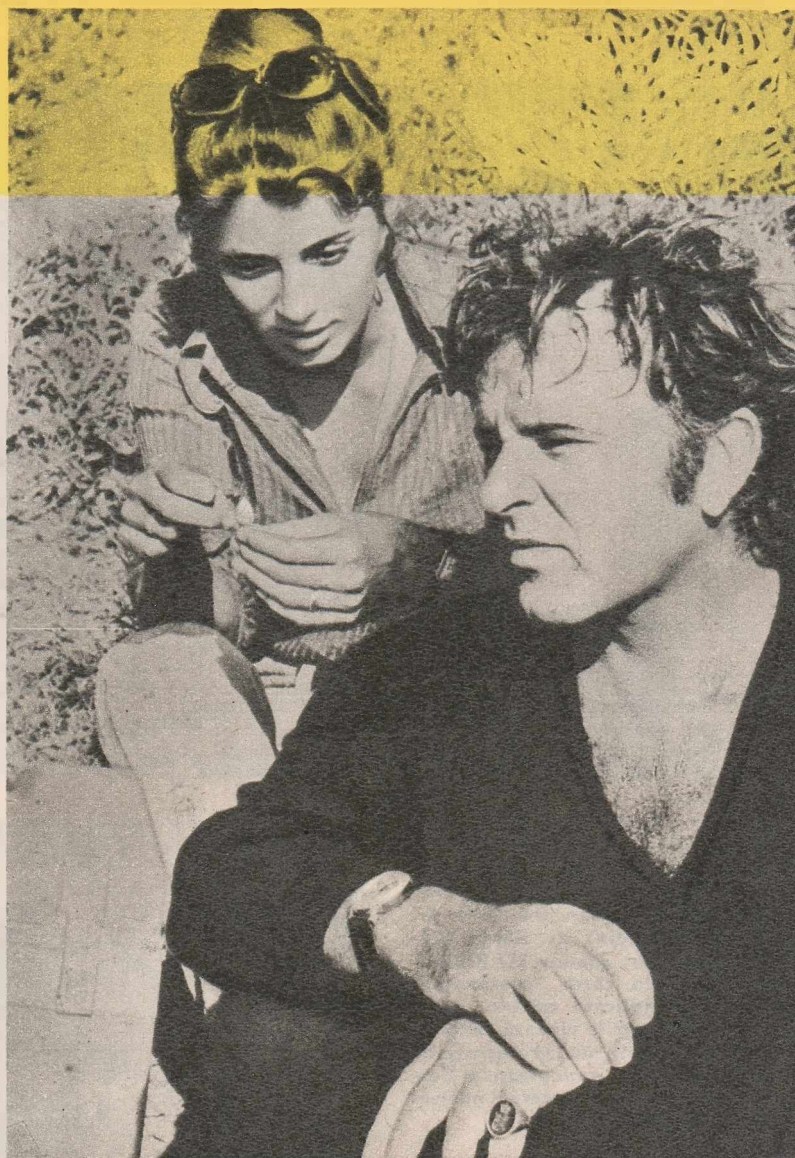
FRĂȚII FONDA, PARTENERI

După ce a lansat-o în Europa pe Jane Fonda (foto 2), Roger Vadim se preocupă și de cariera cumnatului său, Peter Fonda. În scheciul Metzengerstein (unul dintre cele trei capitole ale filmului «Povestiri extraordinare» realizat, după Edgar Poe, de Fellini, Louis Malle și Vadim) Peter deține un rol principal, baronul Wilhelm de Berliofitzing, vecinul

misterios al nu mai puțin misterioasei contese Metzengerstein — interpretată, firește, de Jane.

Considerînd povestirea lui Poe ca o ilustrare insistentă a uneia dintre temele obsedante ale scriitorului, metempsihoza, Vadim o transpune pe ecran ca atare. Desigur, cu cunoscutele-i libertăți pe care Vadim și le asumă față de orice text.

Filmările au loc în satul Sibiril din provincia Bretagne.

1

2

degeaba fredonăm samba...

Trăim cu toții sub puternica impresie a filmului lui Claude Lelouch. Așa cum a făcut cîndva și cu... «Zorba grecul», televiziunea speculează această impresie într-un mod de natură s-o diminueze. Admirabila muzică a filmului «Un bărbat și o femeie» este o componentă deocamdată nedetășabilă a acestuia. Samba, melodia «L'amour est bien plus fort que nous» ne-au răscolit suflerul, interpretate de autorul textelor lor, Pierre Barouh, în ambianța de poezie și culoare a imaginilor, în atmosfera unică a filmului. Fiecare formație de muzică ușoară, fiecare cîntăreață invitată pe micul ecran de la revelația încoace resimt parcă obligația de a ne oferi o versiune proprie, orchestrată după urechea și după gustul propriu și cu un interminabil pam-pam-pam în loc de cuvinte. Diluată, fărîmîțată, denaturată, muzica devine o umbră a celei care a contribuit la marile succese al acestui film desăvîrșit. (Cu totul altceva a fost cînd, într-un Magazin 111, s-a introdus o secvență din film cu muzică cu tot.)

Pentru televiziunea noastră, «Un homme, une femme» ar fi putut să reprezinte nu-un pretext de succese facile pentru interpreții de muzică ușoară, ci, în primul rînd, o lecție de magistrală folosire a unor mijloace tehnice și materiale modeste. Claude Lelouch și-a făcut filmul singur, într-un automobil care aleargă pe șosea, pe o plajă, în fața a două imobile, pe culoarul unui spital, într-o cameră de hotel și o sală de restaurant prinse doar fragmentar în imagine, pe un teren inchipuind un platou de filmare. S-a demonstrat din nou, la un nivel inatacabil, că nu banii, nu profuziunea de mijloace tehnice, nu costisitoarea exorbare a unor exterioare și interioare de lux sînt elementele indispensabile ale unei capodopere. Decorurile filmului «Un bărbat și o femeie» sînt mai simple chiar decît cele ale ultimului episod din «Aventurile echipajului Val-Virteje». S-a mai demonstrat că un regizor talentat, secondat de trei actori asemenea lui, poate crea aproape din nimic o viață mai adevărată decît viața. Nu împrumutînd cu și fără prilej melodile acestui film cu adevărat modern își va dovedi televiziunea noastră ancorarea în viața artistică a zilelor noastre ci, între altele, analizînd sursele deplinei lui reușite, de la acuratețea desăvîrșită a fiecărei imagini, a fiecărui sunet, pînă la semnificațiile profund firești ale tuturor micilor întîmplări din care este făcut.

Atunci cînd ne propune un spectacol ca «Vocea omenească» de Jean Cocteau, televiziunea — prin regizorul ei Radu Miron și prin interpreta aleasă, Dana Comnea — ne arată însă că pentru ea «Un bărbat și o femeie» n-a fost decît cel mult o colecție de șlagăre. Am devenit bănuitori din clipa cînd camera a început să se plimbe insistent, mult prea insistent, prin decorul de un lux excesiv, naturalist, evident inadecvat acestei mici piese de virtuozitate. S-ar fi potrivit o sugestie de decor, de cadru pentru «vocea» pe care o așteptăm. Vai! Ce monotona e vocea omenească! Și cel puțin dacă ar fi monotona într-un registru modest, cuminte, care să nu supere urechea. În locul inflexiunilor de natură să sugereze durerea pe care o femeie părăsită se străduiește să și-o înăbușe, s-o ascundă dar care, împotriva voinței ei, răzbate cînd și cînd ca strigătul unui animal rănit, am avut parte de o succesiune monocordă de icnete, gemete, oftături și contorsionări, pe cît de indiscrete pe atît de neconvîgătoare.

Merită sceneta lui Cocteau să mai fie jucată astăzi? Da, poate de preferință la radio, pentru că «vocea» să fie într-adevăr vedeta unică. Și, în orice caz, ea merită să fie jucată ca un recital oferind unei actrițe posibilitatea de a-și manifesta sensibilitatea artistică și stăpînirea desăvîrșită a meșteșugului. Eventualele stridențe melodramatice ale textului ar fi, în aceste condiții, eliminate.

Evident, ceea ce spuneam ne-a îndepărtat cu totul de «Un homme, une femme» și ar fi foarte nepotrivită aici evocarea actriței Anouk Aimée.

Sa ne inchipuim însă «Vocea omenească» interpretată de Leopoldina Bălănușă. Sau de Marcela Rusu. Sau de Gina Patrichi. Sau de Olga Tudorache. Sau de oricare alta dintre actrițele care n-au nevoie să se zvîrcolească, să urle și să se smiorcăie pentru a ne convinge că suferă. Sau — de ce nu? — de Dana Comnea, îndrumată de un regizor avizat. Atunci am putea vorbi și de Anouk Aimée și de oricine altcineva.

Astfel e preferabil să rămînem, în materie de amante abandonate, la sugestivul «Et maintenant que vais-je faire de tout ce temps que sera ma vie...»

Degeaba fredonăm Samba...

Cînd drumurile duc

NU NUMAI LA ROMA

de Ion MĂRGINEANU

Călător pe drumurile Italiei, din Piemont și Lombardia pînă pe meleagurile Siciliei sărutate de soarele Mediteranei, am avut prilejul să fac cunoștință cu vestigiile antichității și comorile Renașterii ce-și dau mîna peste veacuri cu prezentul pentru a contura chipul unei țări în care pulsul zilelor noastre îți simți bătînd nu numai în triunghiul industrial al nordului ci și în zonele meridionale care încearcă să iasă din starea lor de înapoiere — și în bună parte au și făcut pași înainte. În peisajul sicilian, bunăoară, luminile uriașei rafinării de la Milazzo inaintează spre mare ca un transatlantic ce a arborat marea pavoaz, iar aproape de talpa cizmei peninsulare, la Taranto, modernul combinat siderurgic a dat infuzie de energie unei regiuni renumite pentru sărăcia ei, pentru valul migra-tor al oamenilor.

ACASĂ LA FIAT

Unul dintre orașele adevărată carte de vizită a peisajului industrial italian este Torino, capitala Piemontului, cea dintîi reședință a țării după înfăptuirea unității naționale, iar astăzi capitală a industriei automobiliste.

Cine poposește în Piazza San Carlo, la Palazzo Madama sau la Domul San Giovanni, poate admira nu numai clădiri vechi, străjuite de colonade și arcade ce se înșiruie pe străzi întregi conturînd o personalitate distinctă a Torinoului față de alte orașe italiene, dar și opere de artă purtînd pecetea maeștrilor Renașterii.

În afară de faptul că orașul dă patru cincimi din întreaga producție națională de automobile, este renumit și prin fabricile sale de vagoane și mașini electrice, de produse chimice, filaturi și țesături. Evident însă, punctul de atracție îl constituie FIATUL, acel gigant amplasat pe o suprafață de peste un milion de metri pătrați, în halele căruia lucrează nu mai puțin de 70 000 muncitori. Mulți dintre ei au

venit în urmă cu ani aici, emigrînd din Mezzogiorno, în perioada așa-numitului miracol economic cînd, alături de Genova și de Milano, Torino a absorbit mîna de lucru. După ce ai trecut prin sălile muzeului automobilului și ai făcut cunoștință cu «bunicii» mașinilor moderne, datînd încă de la sfîrșitul veacului trecut, te impresionează utilajul de înaltă tehnicitate, buna organizare a producției mașinilor ce se nasc sub ochii tăi.

MIRACOLUL DIN PIAZZA DEI MIRACOLI

Dacă Torino reprezintă polul industrializării, Pisa poate fi considerat polul atractivității pentru oricare străin. Cîndva, așezarea aceasta de pe vijeliosul Arno era un port înfloritor, rivalizînd cu Genova și Veneția. Dar gloriei maritime orașul i-a adăugat-o pe cea a științei și artei. Aici s-a născut marea Galileo Galilei pentru care monumentele Pisei au constituit un adevărat laborator pentru experiențele sale. În clădirea Domului el a determinat legea mișcării oscilatorii a pendulei, iar din turnul înclinat a stabilit legea căderii corpurilor.

Magnetul care atrage astăzi armata de turiști este Piața Domului, numită și Piazza dei Miracoli. Și poate nu fără teme. Lingă impunătoarea clădire a Domului, construită din plăci de marmură de culori diferite, îmbinate cu o măiestrie de neegalat, se află celebrul Turn înclinat.

Fără a exagera, se poate spune că astăzi turnul poate fi încadrat între mult disputatele minuni ale lumii. În fiecare an el se înclină spre sud cu încă șapte zecimi de milimetru și, chiar dacă se spune că va rezista încă multe secole, savanții din întreaga lume se preocupă de acest fenomen, au loc dezbateri în presă și se preconizează începerea unor lucrări de consolidare. Dacă urci la ultima platformă — interesant este că înălțimea turnului

este la nord de 55,22 m, iar la sud de 54,52 m, datorită tocmai înclinației — ai în față panorama orașului și a mării aflate la 5 km depărtare.

UN ORAS DESPRINS DINTR-O ILUSTRATĂ

Marea e de culoarea cerului; dimineața, obrazul ei pare atît de odihnit încît nici o cută nu-l încrețește. Doar sub asaltul probei micului vapor se stîrnesc ușor valurile. După 15 mile de drum, iată țărmurile Elbei, cea mai mare insulă a arhipelagului Toscanei.

Desprins parcă dintr-o ilustrată, se dezvăluie privirilor Portoferraio, capitala insulei. Orașul e situat într-un decor muntos și, dacă n-ai întîlni la tot pasul vegetația mediteraneană, dacă n-ai vedea uriașii palmieri și eucalipti, magnoliile înflorite, ai putea crede că te afli undeva într-o zonă din interior. Portul nu are trafic prea intens. Aici sosesc și pleacă vapoare cu turiști și, destul de rar, nave comerciale. În cea mai înaltă parte a orașului se află Villa dei Mulini, construită de Medicis și care-ți evocă prezența la Elba a lui Napoleon. Împăratul a stat pe insulă mai puțin de un an, de la 3 mai 1814 și pînă la 26 februarie 1815.

În vila austeră se păstrează biblioteca personală a lui Napoleon, multe din obiectele care i-au aparținut și o reproducere în bronz a măștii mortuare. De altfel mai există pe insulă și un alt loc, situat în interior, la Sanmartino, unde se află o altă casă-reședință a împăratului. Este casa-muzeu, căutată mai cu seamă de turiști nu numai pentru importanța sa istorică dar mai cu seamă pentru frumusețea decorului, căci de pe virful unei coline ai în față întreaga panoramă de la Portoferraio.

LEGĂTURI STRĂVECHI

Întocmai ca sedimentările de roci, operă a îndepărtatelor ere geologice,

istoria a așezat la temelia capitalei Emiliei — Bologna — întreaga sa evoluție. Este de ajuns să urci cele 498 de scări ale vestitului Torrè degli Asinelli, care prin înclinația sa de 1,20 m față de unghiul drept îți reamintește celebrul Turn al Pisei, pentru ca de la înălțimea de aproape 100 de metri să cuprinzi cu privirile Piazza Maggiore cu palatele sale străjuite de colonade corintice și, mai departe, blocurile moderne cu multe etaje și puzderia coșurilor de fabrici ce încing ca o centură orașul. Iar dacă în pragul înserării parcurgi strada Maggiore, una dintre cele mai pitorești datorită palatelor sale pe care stăruie puternic patina vremii, vezi pe sub colonadele ce se înșiruie pe aproape doi kilometri viața trepidantă a locuitorilor, în contrast cu atmosfera de lîncezeală dintr-unul din filmele spaniolului Bardem. În anii glorioși ai Rezistenței antifasciste a poporului italian, patrioții bolognezii din brigăzile garibaldiene de partizani au găsit adăpost în spatele porților medievale, pornind de aici la atacul împotriva ocupanților hitleriști.

Locuitorii Bolognei sint mîndri de faptul că orașul lor își aduce contribuția la progresul economic, social și cultural al țării, fiind gata oricînd să-i vorbească vizitatorului de dezvoltarea industriei, a urbanisticii și învățămîntului, reamintindu-i că Universitatea este cea mai veche din Italia, peste cîțiva ani urmînd să sărbătorească nouă secole de la întemeiere. Odiñoară Bologna trăia prin faima medicilor și fizicienilor, — printre alții, aici a studiat Marconi undele hertziene — în anii aceștia orașul și-a menținut faima prin chirurgii și chimiștii săi și prin cercetătorii din domeniul fizicii nucleare.

Îndată după eliberare cetățenii au ales pentru conducerea și gospodărirea orașului un consiliu municipal democratic. Gospodării orașului au avut de rezolvat o problemă serioasă în domeniul urbanisticii, tocmai țînînd

seama de trecutul și aspectul său ca centru istoric și de distrugerile pricinuite de cel de-al doilea război mondial. Actualul primar, Guido Fanti, comunist, spunea: «Elementele fundamentale ale activității administrației municipale derivă din finalitatea luptei împotriva speculației funciare și din reconstrucția modernă a orașului, din raționala sistematizare a întreprinderilor economice și a instituțiilor de cultură și artă, din conservarea și îmbinarea armonioasă a aspectelor tradiționale ale arhitecturii cu cerințele de astăzi, precum și din politica pentru construirea de case economice, populare».

Vizitând străvechea instituție de știință și cultură care este Universitatea și stînd de vorbă cu eminenți reprezentanți ai acesteia, am avut bucuria să aflu cît de strînse sînt legăturile de colaborare între Universitatea din Bologna și institutele de învățămînt superior din țara noastră. Profesorul doctor Giovanni Semeranno de la Institutul de chimie a fost ales, alături de alți savanți italieni, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România. El a spus: «Între popoarele noastre există legături străvechi care în acești ani s-au extins, cunoscînd o linie ascendentă în domeniul economic, cultural, științific, po-

litic. Este un fapt deosebit de pozitiv în interesul reciproc și reprezintă o contribuție de seamă pentru întărirea prieteniei între popoare, pentru pace».

TUMULTUOSUL ADIGE — MARTORUL NEMURITOAREI IUBIRI

Verona. Străvechea Veronă, al cărei act de naștere a fost semnat în secolul al IV-lea înaintea erei noastre, își păstrează și astăzi neștirbită tineretea și faima. Dincolo de impresionantele monumente în care antichitatea se împletește cu stilul risorgimentului, Verona își deapănă trecutul prin minunata idilă creată de nemuritorul Will, idila eternilor îndrăgostiți — Romeo și Julieta.

Povestea lor n-a zămislit-o doar pana măiastră a lui Shakespeare, ci își are izvorul într-un fapt real petrecut în Verona secolului al XVI-lea, între zidurile austere, astăzi învăluite în verdeață, ale palatului Capuleților. Cîte inimi n-a înflăcărat pe parcursul veacurilor nefericita dragoste a celor doi tineri din Verona!

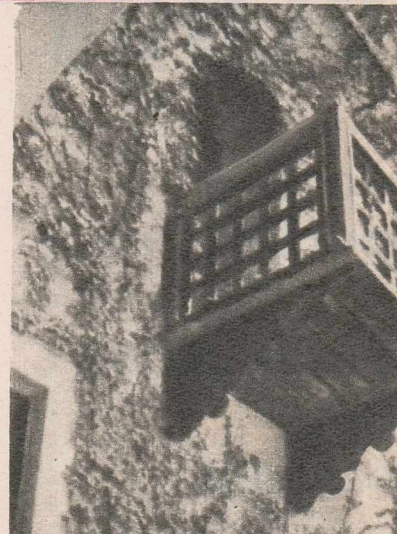
Pare ciudat, dar și astăzi încă un bătrîn poștaș poartă cu el, în tradiționala-i tolbă, scrisori sosite de pe meleaguri îndepărtate pentru Romeo și Julieta. Fără număr, fără stradă. Și

totuși adresantul nu este necunoscut, chiar dacă marii îndrăgostiți nu se pot bucura de plăcerea de a citi rîndurile ce le-au fost scrise.

O vizită la Verona îți dă prilejul să retrăiești întâmplările de demult. Din piața Delle Erbe pornește spre sud Via Capello. Acolo se află casa Julietei, palatul Capuleților. Într-o curte împrejmuită cu coloane, o mică fîntînă. Lîngă ea, boschete. Aici, printre florile înmiresmate, auzi parcă aieveau, la ceasurile înserării, pașii celor doi tineri, șoaptele lor de dragoste. Cîteva trepte de piatră, tocite de afiți vizitatori cîți s-au perindat, te conduc spre un mic cavou unde este sarcofagul de piatră — Tomba di Giulietta.

Ghidul îți povestește cu lux de amănunte viața lui Romeo și a Julietei și este gata să jure că cei doi tineri au trăit aieveau.

Drept mărturie îți arată și mica biserică unde se spune că Julieta și-a unit destinul cu cel al lui Romeo și, dacă tot nu crezi, te invită să vezi diferitele tablouri aflate de-a lungul unei galerii, în care celebrii îndrăgostiți sînt prezentați în felurite chipuri. Așa cum i-au imaginat autorii respectivelor tablouri. Și pentru ca povestea să aibă și mai mult iz de adevăr, te întîmpină și bustul lui Shakespeare, părintele spiritual al lui Romeo și al Julietei.

Verona: celebrul balcon al Julietei.

Lași în urmă zidurile bătrîne purtînd pe ele patina vremii și afară, în stradă, te trezești în clocotul vieții. Te poartă ca pe niște valuri mulțimea trecătorilor, te salută vuietul mașinilor.

Părăsind orașul străbătut de tumultuosul Adige, duci cu tine ca pe o amintire de preț chipul mereu viu al celor doi tineri din Verona.

LEONID SEDOV

despre
performanțe
și
perspective
în
cosmos

Omul acesta care cunoaște deopotrivă dimensiunile timpului și ale celebrității pare mai curînd un vizitor decît un savant. Îl ascuți vorbind despre universul cosmic și fraza lui pare desprinsă dintr-o poezie ce cîntă zborul Icarului contemporan. Academicianul Leonid Sedov ne vorbește într-una din sălile de curs ale Institutului de matematică din Moscova despre înaintarea triumfală a omului în cosmos, despre performanțe, obstacole și perspective. Interviul se înfiripă pe nesimțite sub auspiciile unui zîmbet cald, arborat fără ostentație de interlocutorul nostru. Notăm cu grijă răspunsurile lui care poartă deopotrivă savoarea unei cozerii spirituale și amprenta erudiției și a experienței savantului care, asemenea unui adevărat tîlmăcitor, transpune visul în cifre și date exacte pentru a te ajuta pe tine, «simplu muritor», să deslușești cîteva din tainele cosmonauticii.

— În ce constă după dv. noul în raportul Om-Univers?

— Mintea și brațele contemporanilor înfăptuiesc în fața ochilor noștri visurile cele mai îndrăznețe pe care le-au nutrit oamenii de-a lungul mileniilor. În paginile istoriei pe care le vor scrie generațiile viitoare, fizionomia secolului XX va putea fi definită nu prin războaiele ce s-au purtat în acest veac, ci prin realizările grandioase legate de pătrunderea omului în cosmos. Față de primele cinci decenii ale acestui secol, și în general față de întreaga istorie a omenirii, deceniul cel de-al șaselea al secolului XX se înscrie cu litere de aur ca începutul erei cosmice. Noul constă în faptul calitativ deosebit că de la contemplarea pasivă — aș zice livrescă — a spațiilor cosmice, omul înarmat cu mijloacele științei a trecut la cercetarea activă, directă, a spațiului periterestru și la înaintarea în adîncurile cosmosului.

— Ce concluzii se degajă din realizările de pînă acum în domeniul zborurilor cosmice?

— O primă și foarte importantă concluzie este aceea că, așa cum demonstrează experiența cosmonauților sovietici și americani, omul poate zbura timp îndelungat în spațiul cosmic și ca atare poate efectua și călătoriile interplanetare. A devenit pe deplin posibilă crearea de stații științifice orbitale permanente care să poată fi locuibile. Cu ajutorul unor asemenea «insule» stabile se vor efectua cercetări intense în domeniul astronomiei, geofizicii și meteorologiei, se vor putea asigura comunicații intercontinentale și interplanetare prin sateliți artificiali.

— Care sînt în actuala etapă problemele-cheie ale cosmonauticii?

— Ieșirea omului din nava cosmică în spațiu are o însemnătate covârșitoare pentru dezvoltarea zborurilor cosmice. Există acum posibilitatea de a monta pe orbită nave interplanetare, de a efectua diferite lucrări în direct și nu prin comenzi radio sau teleghidate. Înainte de a se păși mai departe trebuie însă rezolvate practic, nu numai teoretic, cîteva probleme complexe de ordin științific și tehnic. Ca să răspund la întrebarea dv., voi enunța doar pe cele mai importante. Este vorba în primul rînd de asigurarea rămîinerii omului la bordul unei nave cosmice pe un timp cit mai îndelungat posibil. Numai astfel cosmonautul ar putea participa, la distanțe cit mai mari de Pămînt, la dirijarea operațiunilor de cuplare a navelor spațiale, la asamblarea pieselor unor stații permanente în cosmos.

În al doilea rînd trebuie asigurată întoarcerea cu viteză a doua cosmică a navelor avînd oameni la bord.

În al treilea rînd, se studiază intens coborîrea lină a navelor plecate de pe Terra pe alte planete și întoarcerea lor sigură pe Pămînt. Legată de aceleași preocupări, altă «problemă-cheie» este aceea de a se descoperi noi sisteme energetice corespunzătoare obiectivelor propuse. Nu mai puțin important este efortul oamenilor de știință și al tehnicienilor de a asigura aparatul automat și electronic perfecționat, care să satisfacă cele mai înalte exigențe ale cosmonauticii contemporane.

— Cum apreciați raportul dintre teorie și practică în lupta pentru dezlegarea tainelor cosmosului?

— Saltul săvîrșit în ultimii zece ani de omenire în strădania ei de a pătrunde în adîncul necunoscutului cosmic a fost posibil datorită cercetărilor științifice ale unor generații întregi de savanți și tehnicieni. Tehnica cosmică din zilele noastre, confirmînd o seamă de legi și teorii științifice anterioare, contribuie la rîndul ei la dezvoltarea unor ramuri importante ale științei și tehnicii contemporane.

Teoretic și în laborator, multe probleme sînt încă de pe acum rezolvate. Dar numai experiența practică le conferă valoare absolută. De multe ori, ceea ce părea foarte simplu din punct de vedere teoretic se dovedește în practică aproape irealizabil. La fel, nu o dată experiențele vin să descopere adevăruri pe care cele mai riguroase calcule științifice le-au ignorat. Viața demonstrează bunăoară că tehnica cosmică poate să reprezinte un mijloc mult mai practic și mai puțin

costisitor în domeniul fizicii energiilor înalte, decît crearea unor uriașe acceleratoare pe Pămînt. Cu toate acestea, trebuie să admitem că, deși mai există multe probleme teoretice nerzolvate, în mod constant teoria se află mereu înaintea practicii.

— Din punct de vedere practic care sînt țelurile cele mai apropiate și realizabile ale zborului omului în spațiu?

— Fără îndoiață, zborul circumlunar și aselenizarea unei nave cosmice cu oameni la bord poate fi socotită astăzi o performanță perfect posibilă într-un interval de timp relativ scurt. Americanii obișnuiesc să indice și date precise cu privire la debarcarea unui echipaj uman pe Lună. Orice succes în acest domeniu este desigur o contribuție la dezvoltarea cosmonauticii. În ce mă privește nu consider imposibilă aselenizarea omului în 1970, dar socot că totdeauna este bine ca înainte de a face pronosticuri să fii încredințat că ele se vor îndeplini întocmai. Ceea ce impune cu necesitate strădanii susținute pentru adîncirea cercetărilor științifice, pentru perfecționarea riguroasă a tuturor mijloacelor tehnice care concură la atingerea țelurilor pe care ni le propunem în domeniul atît de complex al zborului cosmic.

Zborurile aparatelor automate în direcția altor planete constituie în prezent un moment de seamă în cercetarea sistemului solar. Ele au început în U.R.S.S. încă din anul 1961. După cum se știe au fost lansate cu succes sonde și aparate cosmice în direcția planetelor Venus și Marte. Performanța realizată de stația automată sovietică «Venus-4», care după un zbor de 4 luni — în care timp a parcurs 350 milioane de kilometri — a coborît lin pe suprafața planetei Venus, constituie fără îndoială un eveniment remarcabil, înscriindu-se în istorie ca prima legătură interplanetară înfăptuită. Acest succes deschide perspectiva zborului omului spre Venus. Dar mă opresc aici pentru că vorbeam — dacă nu mă înșel — de țelurile cele mai apropiate...

— Vă rugăm atunci să ne împărtășiți cîteva considerațiuni și despre unele obiective mai îndepărtate, de pildă despre un eventual zbor al omului spre Marte.

— La Congresul de astronautică care a avut loc în toamna anului trecut la Belgrad s-a vorbit mult despre aceasta. Într-un interviu acordat presei, eu însumi m-am referit la posibilitatea zborului cosmic al omului spre Marte, în următorii zece ani. Dar nu, tot ce este posibil poate fi considerat cu certitudine realizabil în timpul dat. De aceea consider că în primii zece ani care urmează nu va avea loc zborul omului spre Marte, deși — repet — există încă de pe acum posibilități tehnice care să permită trimiterea unui pămîntean spre această planetă îndepărtată și încă atît de puțin cunoscută.

Nu este de ajuns să trimiți o navă cu om la bord; trebuie să asiguri toate condițiile pentru ca el să se poată întoarce nevătămat pe Pămînt. Pe de altă parte, problema coborîrii pe Marte și apoi a decolării prezintă încă mari dificultăți tehnice. Trebuie adăugat și faptul că momentele cînd se poate da startul spre Marte sînt și ele foarte rare; o dată la doi ani, atunci cînd această planetă se găsește la cea mai mică distanță de Pămînt.

Ca să nu spulber însă cu totul speranțele legitime ale oamenilor într-un zbor spre Marte, țin să precizez că, în ciuda marilor obstacole ce stau în calea unei asemenea minunate aventuri, din punct de vedere tehnic sînt totuși șanse ca acest zbor să fie realizat în următorii zece ani. Sînt convins că atunci cînd va fi necesar, zborul spre Marte va fi înfăptuit.

— Cum priviți realizările Uniunii Sovietice în comparație cu celelalte încercări în domeniul cosmonauticii?

— Trăim într-o lume în care orice progres al științei și tehnicii se adaugă la cunoștințele mondiale și ca atare contribuie la progresul general. Unii vorbesc despre o așa-zisă întrecere. Nu mi se pare că termenul este cel mai potrivit. Sînt eforturi de o parte și de alta. Important este ca țelurile să fie științifice, deci nobile. La noi în U.R.S.S. munca se desfășoară după un plan bine determinat, în funcție de nevoile și obiectivele științifice pe care ni le propunem. În orice caz nu ne propunem nici un fel de întreceri; ne călăuzește dorința de a contribui la dezvoltarea științei și tehnicii contemporane în folosul țării noastre, în interesul întregii umanități, a vieții pașnice pe Pămînt.

Înainte de a încheia, savantul Leonid Sedov își exprima speranța că în inima contemporanilor noștri, ca și în memoria generațiilor viitoare, performanțele pionierilor de azi ai cosmonauticii vor constitui un permanent imbold la eforturi mai mari pentru cunoașterea misterelor universului extraterestru.

carte

● O realizare remarcabilă a Editurii științifice o constituie, în ultimii ani, dicționarele lingvistice (italian-român, român-german, latin-român, român-englez, englez-român etc.), pentru a căror prezentare continuă în librării nu-i de prisori nici un efort. O ultimă apariție în acest domeniu o constituie noul *Dicționar francez-român* (circa 60.000 de termeni, din toate domeniile), elaborat de Iulia Girovanu, Sanda Mihăescu și Micaela Silăvescu, coordonatori fiind defunctul N.N. Condesescu și G. Haneș. La o nouă reeditare e de trebuință neapărată un compendiu de gramatică franceză, a cărui lipsă din ediția de față e regretabilă.

● Ileana Berlogea, autoare a mai multor studii închinată teatrului și oamenilor săi (a publicat un Gh. *Storin* între altele), și-a asumat temerara sarcină de a oferi publicului o monografie *Pirandello. Omul, Teoreticianul, Poetul, Nuvelistul, Romancierul, Dramaturgul* (I, II), prezentați conștiințios și cu scrupul într-o suită organică și bine condusă, lucrarea încheindu-se cu un capitol intitulat *Pirandello în lume și la noi*, cu o bibliografie (unde, la capitolul contribuțiilor românești mai semnalăm un articol al lui G. Călinescu apărut în *Viata literară* din 15. I. 1927) și un indice. E o sinteză ce merita întreprinsă.

● Critic literar și de artă, deopotrivă om de înținsă cultură și estetician, cu un gust sigur și o viziune motivată asupra artei și culturii, Dan Măliuc debutază printr-un cuprinsat volum — *Critică și cultură* — ale cărui titluri de subdiviziuni interne pot da o idee asupra diversității problemelor abordate: *Criticul, un om din public, Ofensiva frumosului, Poezia plastică, Ochii mirifici, Piatra care visează, Dialog între arte, Destine literare, Sentimental istoric*. Scris cu eleganță, într-un limbaj adecvat și vibrant, volumul se citește cu interes și plăcere.

● Volumul II din *Valori franceze de Valentin Lipăști* (vol. I, E.S.P.L.A., 1959), grupind materia în două subsecvențe («*Studiul* și «*Medaliaoane*») ne pune în față noi studii scrise cu simț al nuanțelor, propunând asociații interesante sau marcinde evidente contribuții la mai buna cunoaștere a unor scriitori precum: Diderot, Marivaux, Stendhal, Aragon, Anouilh ș.a., autorul mișcându-se deopotrivă de lejer în mai toate epocile literare franceze, de la Fontenelle la Camus, de la Mirabeau la Colette.

● Sub titlul *Studii de folclor și literatură*, Editura pentru literatură ne propune un masiv volum (750 p.), grupind contribuții semnate de: H.H. Stahl (Folclorul și obiceiul pământului), Dan Simionescu (Tradiția istorică și folclorică în problema întemeierii Moldovei), Ernest Bernea (Nunta în țara Oltului), Eugeniu Speranția (Basmul ca mijloc educativ), Tony Brill (O povestitoare din Hașeg), Al. I. Amzulescu (Balada populară în Muscel), Gh. I. Neagu (Despre textele jocurilor de copii), Vasile Netea (Primele colecții de proverbe românești publicate), Const. C. Giurescu (Valoarea istorică a credințelor consemnate de Ion Năiculescu), Ovidiu Birlea (Folclorul în «Tiganiada»), Eug. Teodoran (Mitul românesc în poezia lui Eminescu), I. Apostol Popescu (Elemente folclorice la Brâncuși). Un indice de nume și locuri — alcătuit în redacție — ar fi facilitat această lucrare ce trebuie considerată doar ca un început.

cinema

● *Corigența domnului profesor* — producție a studioului «București». Comedie cu umor îngroșat, ce alunecă — sau vrea să alunecă — către absurd, dar până să-l întâlnească îl mimează virtuos. Regia: Haralambie Boros. În distribuție: Marcel Anghelescu, Ion Manu, Silvia Fulda, Alexandru Giugaru, Grigore Vasiliu-Birlic, Izabela Gabor și regretatul Jules Cazaban.

● *Billy minciinosul*. Unul dintre tinerii cindva furioși, John Schlesinger, ni se înfașează cu un film care, deși realizat cu șase ani în urmă, rezistă și exigențelor «la x» ale cinematografului. Comicul și fantasticul său, clădite pe amărăciune, nimeresc ținta fără ocolișuri. În rolurile principale, doi mari actori: Tom Courtenay («Singularitatea alergătorului de cursă lungă»), «Operațiunea Crossbow» și Julie Christie.

● *Lordul din Alexanderplatz*. Amuzament onorabil, colorat de prezența unor interpreți simpatici: Angelika Domrose, Armin Müller-Stahl și Erwin Geschonneck. Regia: Günter Reisch.

● *Dozarul XII*. Regulile genului polișt sînt respectate cu oarecare meșteșug și cu dorișia de a face un film care să nu fie un simplu joc «de-a suspense-ul». Pe alocuri, cineaștul Stepan Skaisky (R.S.C.) reușește. În distribuție: Rada Markovici («Hoțul de piericiu»), Josef Vetrovec, Zora Bojinova, Stanislav Vandas.

Julie Christie

disc

● «*Cvartetul de coarde în fa majora*» de Theodor Rogalski și «*Cvartetul de coarde nr. 5 în do majora*» de Alfred Mendelssohn înregistrate de casa noastră de discuri în interpretarea formației «*Muzica*» (alcătuită din George Hamza — vioara I, Constantin Costache — vioara II, Constantin Buciu — violă, și Robert Sladek — violoncel) sînt lucrări mai mult decît reprezentative ale unor remarcabili compozitori ai muzicii noastre contemporane. Alți Theodor Rogalski (care și-a scris Cvartetul în fa majora la vîrsta incertitudinilor, obținind totuși în 1926 premiul de compoziție «George Enescu»), cit și Alfred Mendelssohn au acordat întotdeauna muzicii de cameră un loc important în creația lor realizînd autentice momente de vîrf în peisajul muzicii românești (ECE-0310).

● Discul intitulat, la modul cel mai banal posibil, «*Arii din opere*» (cuprinzînd «*Balada regelui din Thulă*» și «*Aria bijuteriilor*» din Faust, ariile «*Voivod Manon*», «*Adieu nătre petite table*» din Manon, «*Ave Maria*» și aria «*Mia madre aveva una povera ancella*» cunoscută mai ales ca «*Aria salciei*» din Othello și aria «*Piccolo iddio*» din *Madame Butterfly*) este de fapt un recital *Teodora Lucaciu*. Laureată a Concursului internațional de canto de la Geneva (1956), distinsă cu premiul I la Festivalul internațional al tineretului și studenților de la Moscova, la Concursul internațional al tineretului și studenților de la Moscova, la Concursul internațional de la Toulouse (1957), precum și la Concursul internațional de la Sofia (1963), posesoare a unei surprinzătoare tehnici vocale și a unei prezențe scenice fermecătoare, Teodora Lucaciu împlinește anul acesta un deceniu de la debutul său pe scena Operei române, în care răstimp a cucerit cele mai călduroase aprecieri din partea publicului (ECE-0316).

● De asemenea intitulat «*Arii din opere*», recitalul basului *Nicolae Florei* vine să consemneze pe disc un mic fragment din activitatea prodigioasă a cîntăreșului care a reușit, în numai zece ani de carieră, să cuprindă majoritatea rolurilor din marele repertoriu: Mefisto, Gremin, Lothario, Don Basilio, regele Filip, Wotan, Hans Sachs, regele Hein-

teatru

● Eugen Barbu își demonstrează cu sfințit velenități izbitute și de autor de comedii. Piesa (elaborată cu mulți ani în urmă) a văzut lumina rampei la Teatrul de Comedie. Pamflet caustic la adresa superștărilor devenite în anume locuri mod de viață și prilej de exploatare, cu vervă dar și cu unele insuficiențe de substanță dramatică, piesa a avut o regie (Sanda Toma) și o scenografie (Dan Nemțeanu) colorată și dinamică. Remarcabil protagonist: Mihai Fotino. Mențiuni: Sanda Toma, Mircea Șeștilici și mai ales Mihai Pălădescu.

● Marin Preda surprinde în *Martin*

rich, precum și să participe la nenumărate concerte simfonice, recitaluri și înregistrări la radio. Bas cîntăbil cu o mare sensibilitate, Nicolae Florei ne oferă în recentul disc citeva arii reprezentative din repertoriul italian (Bărbierul din Sevilla și Don Carlos), rus (Ivan Susanin) și german (Măestrul cîntăreș din Nürnberg). Acompaniază Orchestra simfonică a cinematografiei, dirijor Paul Popescu, și cea a Radioteleviziunii, dirijor Ludovic Bac (EDC-1167).

● Prin discul pe care-l prezentăm aici, iubitorul operetei are prilejul rar de a se întâlni cu «*Tara surșului*», «*Frumoasa Elena*», «*Frumoasa Galathea*», «*Mam' zelle Nitouche*», «*Contesa Maritza*», «*Silvia*», «*Frederika*», «*Văduva veselă*», antrenat de Offenbach, Suppé, Kalman, Lehár, Hervé, Künneke și Benatzky. Două orchestre simfonice, patru dirijori și șase soliști (dintre cei mai renumiți ai Teatrului nostru de operetă) au colaborat la realizarea acestui deconectant disc (ECE-0296).

muzică

● Dirijorul japonez *Takashi Asahino* a mai fost oaspete al nostru acum vreo opt ani. Îl vom revedea, la pupitrul Filarmonicii (13 decembrie la Ateneu), într-un program extrem de atractiv: o primă audiere din creația muzicală contemporană japoneză — «*Două mișcări simfonice*» de Hiroshi Ogusi; Simfonia I de Brahms; piesa de rezistență a marilor virtuoși ai violii — Concertul nr. 1 de Paganini. Solist, Ion Voicu.

● Pe linia consecvent urmată a incurării jării tinerilor compozitori români, Orchestra simfonică a Radioteleviziunii (dirijor, Ioșif Conta) programează la 18 ianuarie, în primă audiere, «*Șase studii pentru orchestră*» de Liviu Glodanu. De subliniat și prezența unui distins artist instrumentist străin — *Edmund Kurz* din S.U.A. — care va interpreta Concertul pentru violoncel și orchestră de Dvorak. Programul mai cuprinde o bogat colorată lucrare polonică — Simfonia Alpilor de Richard Strauss.

● Aprecîm eforturile conducerii Operei române de a îmbogăți mereu stilurile interpretative învințind artiștii consacrați din alte țări. Vom vedea (14 ianuarie) o *Violetă* extrem de valoroasă: *Eugenia Mironcienco*, artișta a poporului a U.R.S.S., alături de care vor apărea tenorul *Cornel Rusu* și baritonul *Dan Iordăchescu*.

● Tot pe scena Operei române va avea loc (15 ianuarie) în reluare — «*La cererea generală*», cum se spune — spectacolul de balet modern «*Studio '68*». Amintim citeva nume din fruntea afișului: Ileana Iliescu, Magdalena Popa, Alexa Mezincescu, Elena Dacian, Gheorghe Cotovelea, Sergiu Ștefănișchi.

Ion Voicu

Sanda Toma

Bormann existența tragică a unui transfig, prilej de a înfiera neofascismul și promovării săi. Piesa, trăind mai mult în replică și atmosferă, cu bune scene de literatură, e însă insuficient realizată pe coordonatele dramaturgiei și nu destul de limpede în demonstrații. Ceea ce s-a și resimțit în spectacolul de la Teatrul Național marcat prin citeva apariții: Eva Pătrășcanu, Gh. Popovici-Poenaru, Matei Alexandru și oarecum Ileana Tomoroveanu. Spectacolul suferă ca ritm și tensiune.

● *Întîlnire la Senlis*. Curioasă, programarea unei comedii destul de neprezentative pentru Anouilh. Teatrul «*Barbu Delavrancea*» a realizat un spectacol confuz căruia i-ar fi trebuit mai multă vervă și haz. Scenografia lui Erwin Kutzler rămîne în afara indicațiilor din textul francez.

● *Spectacol-lecție la Studioul «A.T.C.-Casandra»* cu *Frații Karamazov*, dramatizarea lui Livianov după cunoscutul roman al lui Dostoievski. Înfașînd una dintre cele mai strălucite pagini ale literaturii dramatice universale, studenții clasei lui Ion Cojar au căutat să se apropie în ciuda dificultăților de tipologie, de eroii romanului. Săi amintim pe Răzvan Ștefănescu, Gheorgh Cosmin, Sorin Stratilat, Liliana Lupan, Ana Maria Bodo. În atmosferă, scenografia lui Mircea Ribinșchi.

● Celebra *Contesă Maritza* a lui Kalman a poposit la Teatrul de operetă într-un spectacol rămas în coordonatele clasice ale genului și de aceea pe alocuri vetust. Alături de Ion Dacian, Valeria Rădulescu înfruntă un rol dificil. Bimbo Mărculescu face o demonstrație de umor falc, gros. Așteptăm, în continuare, un vînt mai înnoitor și la operetă!

plastică

● *Olga Cizek*, grafică și pictură. Poate mai mult decît în lucrările în ulei (care predomină în expoziție), grafica este domeniu în care Olga Cizek își desfășoară talentul cu rodnicie. Cele citeva gravuri și litografii vădesc fantezie compozițională, grație fluentă a liniilor, o sensibilitate capabilă să creeze atmosfere («*Lacul Herăstrău*», «*Liniește*», «*Oameni din Praga*» etc.). Uleiurile, cu o cromatică exacerbată, încă nerafinată, trăiesc sub semnul unor căutări și incertitudini (sala Kalinderu).

● *L. Plosca*, pictură și grafică. Desene și xilogravură în care preocuparea pentru exercițiul tehnic este evident. La această primă expoziție personală tînărul artist mai prezintă și 15 plîze (peisaje, portrete, năguri statice etc.). L. Ploscă supune spațiul pînzei unor construcții cromatice laborios gândite. De o frumusețe aparte, lucrarea «*Odihnă*» (sala Kalinderu).

● *Mihai Olos*, pictură. Două mari constante artistice se interesează în lucrările tînărului pictor: arta maramureșeană pe de o parte și stilul picassian de a interpreta spațiul pictural pe de altă parte. Expoziția cuprinde 67 de lucrări, cu o tematică eterogenă, un univers folcloric, reinterpretat într-un spirit modern (Galeriile de artă, bd. Magheru).

● *I. Horga*: *Renoir* (Editura Meridiane). O densă și documentată monografie despre arta lui Auguste Renoir, pigmentată cu amănunte biografice menite să jaloneze momente mai importante din evoluția artistului. 39 de reproduceri, multe color, completează armonios textul.

televiziune

Ne așteptăm, acum la început de an, la unele inițiative ale televiziunii menite să sporească gradul de interes al largului public de telespectatori pentru emisiunile sale. Se pare că asemenea inițiative se lasă încă așteptate.

Cîteva recomandări (din păcate nu prea multe, fiindcă de unde nu...) pentru această săptămînă.

DUMINICĂ 14 IANUARIE. Reținem din programul zilei o retransmisie de la

Sofia: «*Strune și paleta*» (18.00) ● Debutul rubricii *Mari interpreți* îl face un neîntrecut artist al violinei — Jascha Heifetz. Rubrica se bucură și de un prezentator nu numai competent, ci și creator al unui stil în materie: George Sbărcea (20.00) ● Amatorii de *varietați* pot încerca Selecțiunile din spectacolele Teatrului de estradă din Ploiești (20.20).

MARȚI 16 IANUARIE. O emisiune de muzică ușoară «*de sezon*» prin mijlocirea filmului «*Melodii de iarnă*» (20.35) ● *Istoria teatrului românesc* rezervă o emisiune lui Ion Slavici — dramaturgul, cu exemplificări din piesele mai puțin cunoscute dar nu mai puțin demne de atenție: «*Bogdan Vodă*» și «*Fata de birău*». Interpreții sînt actori ai Teatrului de stat din Pitești, care ne-au făcut recent o plăcută surpriză la televiziune cu piesa lui R. Nash «*Omul care aduce ploaia*» (21.00).

MIERCURI 17 IANUARIE. S-o ascultăm pe mezo-soprana Zenaida Pally la emisiunea *Interpretul preferat* (20.00) ● Și să vedem (sau să revedem) primul dintr-un ciclu de filme de cinema, «*Jezebel*», recomandat atît de interpreții lui: Bette Davis (căreia îi este închinat ciclul), Henry Fonda, George Brent, cit și de Premiul «*Oscar*», în 1938 (21.15).

JOI 18 IANUARIE. Emisiunea de știință (aceea cu un titlu prea lung pentru un titlu) se păstrează mereu la un bun nivel. V-o recomandăm «*in alb*» (20.30) ● Itinerariu italian la *Teleglob* (21.00) ● *Studioul Mic* ne propune scenariul «*C bucăciță de pline*» de Eugen Rotaru-Bolintin, punerea în scenă bucurîndu-se de o bună distribuție: Anda Caropol, Mariana Mihuș, Sergiu Cioiu ș.a. (21.25) ● Trebuie văzută emisiunea-concurs de *cultură generală* «*Zece semne de încrebare*». Prima din ciclu programează temele: «*Scriitorii români de seamă*» și «*Mari descoperiri geografice — exploratori celebri*» (22.00).

VINERI 19 IANUARIE. «*Nestematice argeșene*» — o filă de *Atlas folcloric* (20.00) ● Un film de aventuri (nostime) realizat de studiourile cehoslovace: «*A dispărut un Fragonard*» (21.15) ● *Varietați pe peliculă* — emisiune oricînd recomandabilă (22.15).

SĂMBĂȚĂ 20 IANUARIE. Doar două recomandări: Serialul «*Evadacii*» (21.20) ● *Studio Uno*: Milva, Mina, Milly, surorile Kessler, Celentano (22.10).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 2 din 14 ianuarie 1968

I. ATALANTA-SAMPDORIA	1
II. BRESCIA-NAPOLI	x
III. FIORENTINA-LANEROSI	1
IV. INTER-CAGLIARI	1
V. JUVENTUS-SPAL	1
VI. MANTOVA-BOLOGNA	x
VII. ROMA-TORINO	x
VIII. VARESE-MILAN	x
IX. BAR-LAZIO	x
X. LIVORNO-FOGGIA	1
XI. MODENA-LECCO	1
XII. NOVARA-PISA	x
XIII. MESSINA-REGGIANA	1

c o p e r t a n o a s t r ă

Petru Rareș, cunoscuta piesă a dramaturgului Horia Lovinescu, va cunoaște în curînd luminile rampei și la Teatrul de stat din Ploiești. În rolul titular, Ion Marinescu de la Teatrul Mic din București.

Fotografie de S. STEINER

UN FOTOLIU CU 8 LOCURI

În ciuda aparentei lui extravagante, acestui fotoliu — pe care pot sta la șueță opt persoane — nu i se poate reproșa linia elegantă și, la urma urmei, nici utilitatea. Mai ales că, dacă se pune problema, fotoliul de opt locuri poate fi transformat instantaneu în patru fotolii de câte două persoane.

Noul produs a fost botezat «fotoliul-cunună».

FLACĂRA VARIETĂȚI

SE NON E VERO...

UN CLARVĂZĂTOR. Toată lumea știe că, practic, tărîmul descoperirilor și invențiilor științifice are caracter nelimitat. Reamintind acest fapt, care astăzi ni se pare un lucru de la sine înțeles, un mare om de știință a citat o întâmplare relatată și de istoricul Hendrick van Loon în vestita sa «Istorie a umanității»: în anul 1848 directorul Biroului pentru patente și invenții din Washington și-a înaintat demisia din funcție printr-un memoriu în care afirma că nu mai are ce face intrucit «tot ce era de inventat pe lume se inventase pînă în acel moment».

ABUZ DE... INTELIGENȚĂ. Studenții unor universități din Statele Unite s-au deprins de cîva timp să consume, în preajma examenelor, mari cantități de pește. Explicația? Studenții au făcut un raționament simplu. Creierul uman dispune de tot mai multă inteligență în măsura în care dispune de mai mult fosfor. Or, printre alimentele bogate în fosfor, peștele pare a fi pe un loc foarte bun în clasament. Teoria sporului de inteligență prin consumul de pește n-a fost însă lipsită și de unele consecințe... spectaculoase. Într-adevăr, un student la medicină, simțind o imperioasă nevoie de a-și spori cantitatea de fosfor în preajma unui greu examen cu unul dintre cei mai severi profesori ai săi, a înghițit o întreagă cutie cu chibrituri. După ce i s-au făcut convenitele spălături stomacale la spitalul de urgență și s-a constatat că harnicul student e în afară de orice pericol, profesorul în fața căruia ar fi trebuit să dea examenul a exclamat cu competență: «Organismul acestui student nu era pregătit să suporte brusc un asemenea abuz de inteligență».

L. SĂRĂTEANU

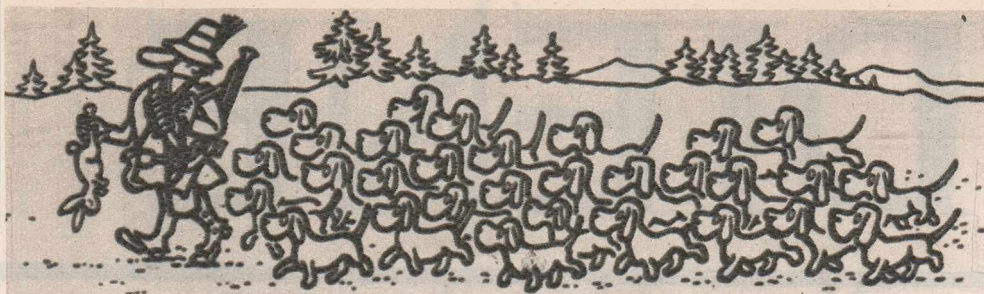
Tradiția e tradiție. Mai ales pe pămîntul bătrînei Anglii. Treizeci și șapte de fete și băieți au participat în ajunul Anului nou la tradiționala baie în riul care trece prin satul Lumbutts și ale cărui maluri, precum se vede, sînt acoperite de zăpadă.

Ceea ce nu a stabilit încă tradiția este dacă — după baie — whiskyul se bea cu sifon sau fără.

Spațiul activităților rezervate exclusiv bărbaților se restrînge mereu. Iată încă un argument în sprijinul afirmației noastre, pe care ni-l oferă, în acest început de an, tînăra suedeză Ulla Linden (24 de ani). Ea vrea să devină — nici mai mult, nici mai puțin — un neînfricat matador, gata să înfrunte un taur înfuriat sub privirile celui mai înfierbîntat public pe care l-a cunoscut vreodată o arenă sportivă. O asemenea ambiție se plătește însă din greu, cu nenumărate și istovitoare ore de pregătire, de exersare a reflexelor, a îndemînării, forței, stăpînirii de sine, adică a tot ceea ce este vital necesar unui erou al coridelor.

În fotografie o vedem pe Ulla Linden, elevă sîrguincioasă a școlii conduse de Sebastian Sabator, împlîntînd banderillas într-o țintă mobilă închipuind grumazul taurului.

BABA OARBA PE MOTORETĂ

Corco Pascal, în vîrstă de 22 de ani, este unul dintre talentații coafori ai orașului Zürich. El aspiră însă să devină artist de circ, pentru care se pare că ar avea oarecare vocație.

Iată-l, cu o glugă neagră pe cap, străbătînd pe o motoretă străzile cu circulație intensă ale orașului.

Interesant este că la controlul organelor de circulație, intrigate de exhibiția acestui original, s-a constatat că gluga este realmente netransparentă!

● PUNCT

● SI DE LA CAPĂT

● Directorul spitalului din Wilmington (S.U.A.) este de părere că un american din doi suferă un accident de automobil în decursul vieții sale iar un automobilist are în medie 30 de accidente.

● Deșertul Saharei ascunde una dintre cele mai vaste rezerve de apă dulce din lume, circa 30 000 miliarde mc. Algeria și Tunisia vor întreprinde, cu sprijinul U.N.E.S.C.O., studii sistematice pentru captarea și folosirea lor, fapt care ar putea transforma imensul pustiu într-o regiune fertilă.

● Specialiștii afirmă că în viitorii 4-5 ani, 30% din jucării vor fi electronice. Întrebați dacă nu vor fi prea complicate și de aceea puțin atrăgătoare pentru copii, fabricanții răspund: «S-ar putea, dar sîntem siguri că ele vor captiva pe tinerii părinți».

● În urma intrării în vigoare în Anglia a unei legi care impune conducătorilor auto alcooltestul (expirația, controlul singelui) și care prevede sancțiuni severe pentru șoferii care conduc după ce au consumat alcool, chiar dacă nu sînt beți, vînzarea băuturilor spirtoase a scăzut cu 40%.

● Inovații în Anglia pentru mărirea securității automobiliștilor: un dispozitiv instalat sub bara din față, care semnalizează formarea poleiului, și un mic radar amplasat pe bara din spate, care indică un obstacol pînă la 5 m și care va fi folosit la manevrele în marșarier.

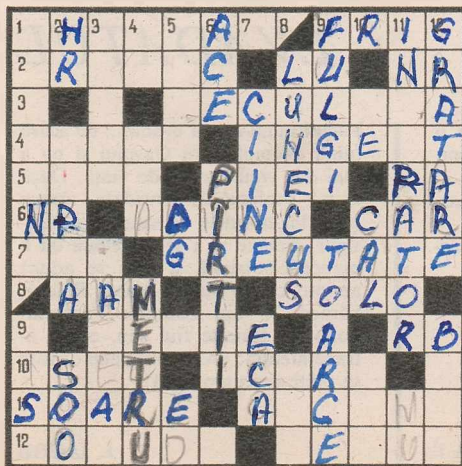
VIVANDIERELE ROMÂNE

Vivandierele au apărut, pentru prima dată, în armata franceză în secolul al XVII-lea și s-au menținut pînă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Ele însoțeau trupele în deplasare, la manevre și în campanii, ținînd niște mici circumi ambulante în care se găseau ostașilor alimente și băuturi. Pe vremea lui Cuza armata română a introdus și la noi funcția de vivandieră, acestea fiind primele femei înregistrate oficial în cadrele unităților noastre militare. În Monitorul oastei din 19 august 1864 se află publicat înaltul ordin de zi nr. 1 048 semnat de domnitorul Cuza, care hotărăște: «Se aprobă ca fiecare corp de armată să aibă cite o vivandieră. Leafa și întreținerea ei va fi din masa generală de întreținere a corpului».

În fotografie: una dintre primele zece vivandiere din armata română.

PEISAJ HIBERNAL

ORIZONTAL: 1) Poet progresist american, autorul poeziei «Unei locomotive iarna» — Îngheață apele. 2) Bloc de gheață călător — O lună jumătate! — Nota redacției. 3) Poet clasic român, autorul poeziilor «Noapte de iarnă», «Iarna» etc. 4) Locuitor al unei țări nordice — Fior de frig, răceală (fig.). 5) Regretat poet ardelean, autorul poeziei «Ninge» — Materie primă pentru îmbrăcămînta laponilor — Miez de zăpadă! 6) Nicolae Popescu — Pînă la os! — Înțeleptul și-l construiește iarna. 7) Culoarea cerului de iarnă — Un gram sau un kilogram. 8) Veche măsură olandeză — Pe o singură voce. 9) Nea! — Curbe! 10) Îl ai la degetul mic — Înghețat (fig.). 11) Dă sclipiri de argint omătului — A se înteți. 12) Frig foarte tare! (fem. pl.) — Tine de cald!

VERTICAL: 1) Autorul romanului «Chemarea ghețarilor» — Un loc în echipă. 2) Hir! — Geroasă — Orășel în Japonia. 3) Simfonia albă... — În toiul iernii... 4) Parte! — Scriitor spaniol — Unitate de lungime (pl.). 5) Adolescent (fig.) — Dig spart! — Editură (abr.). 6) Armele gerului! — Drum prin zăpadă (pl.). 7) Trage la sania nordicului — Afluent al Pripetului. 8) Ghețuș — Startul crivățului. 9) Steluțe de zăpadă — Verbul mișei pe cuptor. 10) Uf! — Cu zurgălăi (sing.) — Sfîrșit în pragul iernii. 11) Friguros (fig.) — Sus pe munte! 12) La gura sobei (pl.) — Strălucitor.

T. MICHINICI

Cuvinte rare: AAM, SOO, ECA, CNA.

COTIDIENE

„O LACUNĂ...”

În cursul primului trimestru al anului trecut, N.S., cu domiciliul în strada Pictor Andreescu nr. 15 A, raionul 23 August, și-a făcut vaccinarea și revaccinarea antitetanos. Intrând în posesia adeverinței care atesta acest fapt, omul socotea că și-a îndeplinit conștiincios o îndatorire cetățenească. Dar ce eroare!

Pe la sfârșitul toamnei, lui N.S. i se înmânează la domiciliu, sub semnătură, un proces-verbal care, constatând că... nu s-a supus vaccinării antitetanos, i se aplică o amendă de 100 de lei, plătită la Inspectoratul sanitar al raionului 23 August de pe Șoseaua Vergului.

După teribila surpriză produsă de documentul cu număr, ștampilă și semnătură, N.S. a pornit în marș forțat, bătând drumurile pentru a desluși că:

...la circumscripția medico-sanitară de pe strada Avrig nr. 9 (depozitarea registrelor cu evidența vaccinărilor sale), din cauza lipsei de atenție a nu se știe cui, în loc să se opereze «cazul» în registrul cuvenit, s-a operat cu totul în altă parte. I s-a dat sfatul să se ducă...

...la Inspectoratul sanitar al raionului 23 August! Aici, N.S. a mai demonstrat o dată, cu înscrisurile de rigoare în mină, că procesul-verbal consemnează inexactități, iar amenda aplicată este absolut nejustificată. I s-a arătat că privește problema în mod mecanic, că trebuie să înțeleagă că un proces-verbal este un document cu care nimeni nu se poate juca; ce scrie în el este literă de evanghelie și dacă (totuși!) N.S. este de altă părere, n-are decât să se adreseze tribunalului, singură justiția fiind în drept să pună în cumpănă un proces-verbal întocmit după toate canoanele, cu

număr, ștampilă etc.!

Perspectiva trandafirică de a mai pierde vremea și pe la tribunal a făcut ca N.S. să-și aducă aminte subit că poate apela la o soluție salvatoare (costisitoare, ce-i drept!), dar rapidă și eficientă: să plătească amenda punând capăt, definitiv și irevocabil, conflictului său cu procesul verbal.

Ce naivitate! Dar cum credea el că i se poate primi suta fără să i se facă revaccinarea? Cel mai bun lucru ar fi să se ducă de urgență la circumscripția medico-sanitară din strada Avrig să-și facă un vaccin antitetanos și apoi să se inapoieze cu dovada respectivă la inspectorat... ca să i se încaseze suta!

Simplu, clar, operativ! Și, mai ales, logic!

Simțind efectiv că pământul se învîrtește, N.S. a părăsit inspectoratul sanitar, s-a dus la Tribunalul popular al raionului 23 August și a făcut o contestație. De acolo a plecat acasă și a așteptat pînă i-a venit o citație cu care s-a prezentat din nou la tribunal. Apoi a participat o după-amiază întreagă la lucrările unei instanțe de judecată supraîncărcate de sarcini, obligată și ea să-și piardă timpul prețios ca să anuleze un proces-verbal născut mort din indolența cuiva care pentru treaba asta a mai primit și leafă.

Și acum, întrebarea firească: cine le dă dreptul acestor funcționari, de o seriozitate cel puțin dubioasă, să pună inutil pe drumuri oameni de bună-credință, bătîndu-și joc de timpul, nervii și demnitatea lor?

Legalitatea socialistă, în orice caz, nu!

Mircea NOVAC

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA UNEI DRAME

Anna Tokos din clasa a IV-a a școlii din Brăduț (Brașov) era o elevă cuminte, ordonată. Acasă învăța tot timpul dar la școală nu știa nimic. În ultima lună a fost notată de 7 ori cu 4. Într-o zi, pentru că n-a știut să rezolve un exercițiu la tablă, învățătoarea T. Tompoș a trimis-o... într-o clasă mai mică, să-l rezolve acolo. A mai primit ea și alte asemenea «lovituri». Ultima însă au resimțit-o părinții cînd au venit acasă de la cîmp și au găsit-o pe Annica

în livadă, fără suflare. Își pusese capăt zilelor.

A murit un copil. Părinții aruncă vina pe învățătoare, învățătoarea — pe părinți. Drama — unică, ce-i drept — este demnă de tratat cu toată atenția.

Copilul — extrem de sensibil — voia să învețe, își făcea lecțiile cu toată conștiinciozitatea, dar pînă la școală uita totul. Strădaniile nu îi

erau luate în seamă.

Părinții — indiferenți dar exigenți în același timp — n-o ajutau să învețe, în schimb o pedepseau ori de câte ori aducea acasă o notă proastă. Tatăl s-a dus la școală o singură dată: după înmormîntarea fetei, pentru a se așeza în banca ei din rîndul III și pentru a plînge. Mama n-a dat pe acolo niciodată.

Profesoara i-a vizitat pe părinți pentru a-i ruga s-o ajute efectiv pe Annica și să n-o mai bată, dar n-a știut ea însăși s-o ajute și n-a înțeles

că sensibilitatea deosebită a acestui copil trebuia abordată cu mai multă grijă.

A murit un copil. Și s-a născut un dosar: 673/B. După îndelungate cercetări, procuratura raională din Sf. Gheorghe l-a clasat: din punct de vedere penal nu există nici un vinovat. Așa și este. Dar din punct de vedere pedagogic?

Bazil DUNĂREANU

FE FE URGENT!

Domicilez pe la Foișorul de Foc, la vreo cîteva sute de metri de localul oficiului poștal București-34. Oficiile poștale sînt numeroase în Capitală; fiecare cetățean are unul pe-aproape de casă. Și e bine să ai poșta la îndemînă: vrei să trimiți o scrisoare sau un mandat, sau o telegramă, în cîteva minute ți-ai terminat treaba.

Eu n-am avut niciodată motive să mă plîng din cauza poștei. Niciodată..., pînă deunăzi, într-o duminică.

După umila mea părere, orice oficiu poștal care se respectă, de la Baia Mare la Călărași și — sînt sigur — din Mozambic pînă în Alaska, este necesar să fie deschis în fiecare zi. Cred că e firesc să fie așa deoarece un om civilizată poate avea nevoie de serviciile P.T.T. în orice moment, ziua sau chiar noaptea și, în orice caz, duminică.

Dar, cum spuneam, mă duș într-o duminică la oficiul 34 să expediez o scrisoare recomandată și găsesc obloanele trase (la propriu, nu la figurat, localul fiind prevăzut cu obloane din grilaj de fier, glisante, inestetice și inutile, model dintre cele două războaie mondiale). Pe geamul ușii stă lipit un anunț ilizibil din cauză de oblon. Neavînd încotro

mă sui în tramvaiul 14 cu direcția Gara de Est și cobor la stația din fața oficiului poștal București-31, clădire modernă, terminată mai anul trecut, care adăpostește și centrala telefonică sud. Spre stupefacția mea, am avut prilejul să constat că și acest oficiu avea toate intrările, fără excepție, bine zăvorâte.

În disperare de cauză, mă urc iarăși în tramvaiul 14, de data aceasta în sens contrar primei deplasări, și debarc la Hala Traian, unde (victorie!) oficiul București-20 era deschis și accesul publicului nestînjunit. Bineînțeles însă, la ghișee erau cozi lungi iar cetățenii așteptau cu stoicism să le vină rîndul (inclusiv să vină oficianta de la ghișeul C.E.C., plecată în prospecțiune în piața din imediata apropiere, de unde s-a întors într-un tîrziu aprovizionată, foarte asortat, cu legume-fructe!).

În sfîrșit, ÎN SFÎRȘIT, am depus scrisoarea, am primit recipisa. Uff! Mă uit la ceas: sînt 90 de minute de cînd m-am prezentat la ușa zăbreliată a oficiului 34. Nu mă pot opri să cuget: scrisoarea avea destinația Ploiești; trenul face de la București la Ploiești mai puțin de 60 de minute... Mai e nevoie de concluzii? Cred că nu!

N. MIRCESCU

EVADATUL

Oră de dirigiență în clasa a V-a B a Școlii generale nr. 3 din Paroșeni-Vulcan.

— Numele și prenumele, data nașterii?

— Tarhat Alexandru, 19 martie 1954.

— Părinții?

— Rozalia și Alexandru.

— Ocupația mamei?

— Casnică.

— A tatălui?

— «Evadat».

— ?!

Urmează explicația: tatăl, dacă îl

putem numi așa, a evadat... de acasă luînd drumul Țării Oașului și nu a mai dat vreun semn de viață. Dacă există profesia de «evadat», atunci care sînt normele de salarizare? Desigur, trebuie să i se plătească cu o monedă potrivită și să i se aducă aminte că pe strada Valea Balciei, baraca 21 din comuna Paroșeni-Sohodol, trăiește fiul său, care-i atrage atenția: «Absențele nemotivate se plătesc scump, tată!»

I. IACOB

TOCANĂ CU... CÎNTEC

Într-o povestire de Cehov eroul colecționează «corpuri străine» găsite în piinea pe care o cumpăra zilnic de la brutărie. Nu-mi mai amintesc exact lista, dar mi se pare că se aflau în neobișnuitul său «tezaur» cel puțin o duzină de bețe de chibrituri, un ghem respectabil de sfoară, chei, blacheuri de pantofi, pungi de tutun și chiar o libarcă sau un gândac de bucătărie. În zilele noastre eroul cehovian își face prozeliți. Un cetățean din Brașov, Ioan Țoca, ne informează că a inaugurat, bineînțeles nu cu cine știe ce bucurie, o colecție de ciudățenii ale cutiilor de conserve. Prima piesă: o rimă depusă la fundul unui borcan de tocană cu legume, operă a Fabricii de conserve Buftea. La Tulcea au fost găsite în trei borcane cu dulceață de vișine trei albine mumificate, dispuse imediat sub capac, de parcă ar fi făcut parte din cine știe ce rețetă rafinată de preparare a acestei categorii de dulciuri. Iată

un început frumos. Judecând după reacția responsabilului magazinului «Alimentara» (unitatea nr. 70 din Brașov, str. 9 Mai, colț cu str. 13 Decembrie) la știrea că tocana de legume cu rimă a fost cumpărată din magazinul d-sale, reacție din care nu rezultă că ar avea de gând să sesizeze fabrica de la Buftea, e aproape sigur că proporțiile colecției amintite au toate șansele să crească. Vorba aceea, nimeni nu protestează, toată lumea lasă impresia că e mulțumită și fabricanții de conserve trăiesc și ei cu convingerea că își fac datoria cum nu se poate mai bine.

O întrebare pe adresa lucrătorilor din serviciile C.T.C. ale fabricilor de conserve: putem spera că cetățeanul din Brașov, cel din Tulcea și alții, cîți vor mai fi, se vor vedea silii să-și transfere în filatelie, numismatică sau în alte domenii pasiunea lor de colecționari?

Radu NICOARĂ

INIȚIATIVĂ, BUN-GUST...

O vizită la Arad ne-a prilejuit cunoașterea citorva noutăți din activitatea lucrătorilor rețelei de alimentație publică. Ele sînt, o spunem de la început, rodul unor preocupări mai vechi pentru diversificarea și rentabilizarea unităților destinate să satisfacă exigențele consumatorilor arădeni. Tovarășul Ion Ardelean, directorul Trustului de alimentație locală, ne-a răspuns cu multă amabilitate la câteva întrebări.

Red.: În ce local din orașul dv. se poate simți omul ca la el acasă?

I.A.: În restaurantul «Ciocirlia», de exemplu, care s-a deschis recent. Cadru familial, mici și plăcute separeuri, o orchestră compusă numai dintr-un pianist și un baterist. Vinul — în cantități minime, numai atît cît trebuie băut la o masă... familială.

Red.: Dar burlacii în ce local s-ar putea simți... ca în familie?

I.A.: Avem și pentru ei o noutate. Complexul «Podgoria». O secție «mîncare pentru acasă», o sală de restaurant, un bar de zi, o terasă. Aici clientul cunoaște meniul pe 10 zile înainte! Și, în fine, complexul are în loc de 5 gestionari numai 2!

Red.: Ce fel de local cu specific gastronomic local poate atrage și satisface deplin clientela?

I.A.: Poate nu știți că în Arad există foarte cochetul, deosebit de interesant și într-adevăr specificul local «Zărand», care concurează și,

ne-ar place și nouă să credem, întreze mai toate localurile de acest gen din țară. După ce s-au studiat cu deosebită atenție casele, obiceiurile, mîncărurile din Zărand (Ineu, Lipova, Gura-Honț), după îndelungi discuții cu unii vîrstnici pricepuți în materie, s-a ajuns, prin stilizare și modernizare, la o soluție foarte bună. În construcția localului, piatra și lemnul, vasele și bucatele, costumele personalului și muzica, evocă o tradiție demnă de a fi reluată și cu alte prilejuri. Tot ce e specific în acest local — vase, fețe de masă, costume — poate fi cumpărat de la... garderobă. La intrare, într-un colț, te întîmpină un pom cu lacăt (conform unei binecunoscute tradiții a breslelor medievale din Arad). Aici, un meșter gravor lucrează la comandă, pe loc, insigne cu inițialele clientului, pe care acesta le infixe în copac — dar și o serie de amintiri pentru client (butoni de manșetă, brelocuri etc., etc.) toate cu stema «Zărandului».

Cît despre mîncăruri, sînt într-adevăr specifice: se oferă delicioasele cuiburi de sarmale sau întorsurile care concurează plăcintele dobrogene.

Red.: Există în Arad un restaurant într-adevăr unic în țară?

I.A.: Ar fi putut să existe. O grădină de vară care să funcționeze în plină iarnă. Pentru că, să nu uităm, serele arădene, celebre în întreaga țară, fac pe deplin posibilă existența unui ase-

menea local. Din zăpada de afară te poți trezi în plină grădină de vară, cu plante exotice (a fost găsită și soluția aerului cald). Construcția n-ar depăși, după calculele noastre, suma de 650 000 lei, care ar fi rambursabili

în mai puțin de 2 ani.

Dar numai răspunsul dat de Sfatul popular al regiunii Banat a fost negativ. Păcat!

B. DINICĂ

PASIUNE PENTRU CĂRȚI

Ana Pop (Cluj, str. I.L. Caragiale nr. 6-8), de profesie dactilografă, nu se prea înțelegea cu meseria pe care și-a ales-o. Din care cauză și-a schimbat mereu locul de muncă. În schimb, avea o altă pasiune: cînd se angaja la o nouă întreprindere, prima ei grijă era să imprumute cărți de la bibliotecă. După numărul și conținutul lor — dicționare de tot felul, manuale tehnice pentru ingineri (36 de volume într-o lună) — Ana Pop

putea fi considerată un om cult. În cele din urmă însă s-a constatat că nu citea decît... preț!; ea vindea cărțile împrumutate la anticariat. «Dragostea de cultură» a Anei Pop a fost, pe bună dreptate, gratulată cu patru luni închisoare corecțională. După unii, timpul acesta ar fi suficient pentru o reflecție aprofundată pe tema: adevărata valoare a cărților.

Vasile SĂBĂU

MEANDRELE NEOMENIEI

Pe adresa familiei Tira din Baia Mare, strada Aviatorilor nr. 1, a sosit o carte poștală. Rîndurile se adresează celor trei copii (Ion, Aurel, Doina) și se încheie cu cuvintele: «...iar mămica să aibă răbdare și să mai înceteze cu ordonanțele de poprire căci o dată îi va părea rău, și să nu se facă tot ea de ris...» La expeditor semnează C. Anghelescu. Da, este contabilul Constantin Anghelescu, în vîrstă de 44 ani, cu ultimul loc de muncă la întreprinderea forestieră din Sighetul Magmației. De doi ani rătăcește departe de familie. Din acest motiv în anul 1965

soția s-a hotărît să ceară divorț. Copiii au rămas la ea. Ca să nu achite pensia alimentară fixată prin hotărîre judecătorească, Anghelescu își schimbă într-una locul de muncă. Ultima carte poștală poartă ștampila Oficiului poștal Hurez, regiunea Oltenia.

Așadar, în loc de pensie alimentară domnul contabil Anghelescu trimite celor trei copii și mamei bolnave cite o... carte poștală. Treizeci de bani în amintirea faptului că este tată!

Gheorghe MOLDOVAN

POȘTA RUBRICII

Eleonora Gheorghiu, Timișoara. Putem fi oare atît de necruțători cu aceia care regretă și repară la maturitate greșelile comise în plină tinerețe? Gîndiți-vă că E. V. («Flacăra»nr. 29/1967) s-a pedepsit singură atîta amar de vreme; să-i lăsăm, așadar, acum deplină bucuria pe care o trăiește, după ce și-a regăsit băiatul. Nu credeți? Citiți cele ce urmează:

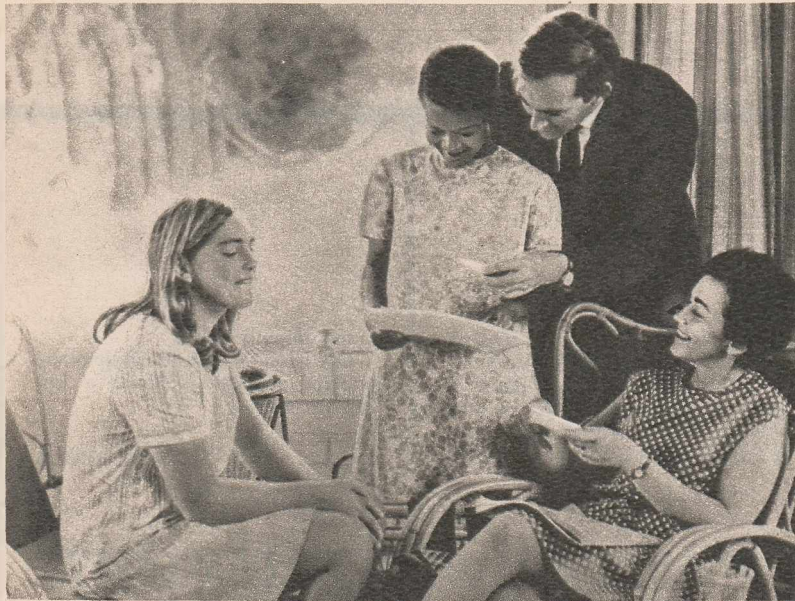
Cornelia Trandafir, Murgeni — Birlad. «În numele întregii familii le doresc multă fericire, iar dragostea mamei să se reverse cu toată căldura asupra fiului părăsit...»

Transmitem urările dv.

Constantin Novac, Craiova. Tot ce ne-ați scris cunoaștem și noi. Aceasta nu înseamnă că putem împărtăși opiniile dv. Cît îl privește pe A.N., aveți dreptate. De altfel, după cum ați văzut, am adoptat poziția corespunzătoare.

Augustin Georgescu, București (Drumul Taberei nr. 27, bl. O 32, sc. 4, ap. 123). Tatăl dv. (Ioan Georgescu din Timișoara) ne roagă să vă întrebăm dacă vă mai amintiți de el și dacă motivul pentru care nu-i acordați nici un ajutor nu este faptul că i-ați uitat cumva adresa.

Florica Nașcu, Baia Mare. După o verificare a datelor furnizate, vom reveni.

Doctorul Barnard la el acasă.

cine ești d-ta, domnule barnard?

Spitalul de la Groote Schuur... Profesorul Christiaan Barnard... Cine, în afară de un cerc îngust de specialiști, auzise cu doar câteva săptămâni în urmă de aceste nume, care azi sînt pronunțate cu respect și admirație de sute de milioane de oameni din toate colțurile globului?

S-au scris nenumărate articole despre senzaționalele operații efectuate de dr. Christiaan Barnard și echipa sa de chirurghi de la Capetown; s-au dat sumedenie de detalii cu caracter științific și tehnic despre cele două transplantări de inimă, dar foarte mulți se întreabă: cine este omul care le-a inițiat? Cine este doctorul Barnard?

Christiaan (numele lui se scrie astfel, denotînd originea sa olandeză) a vrut de mic copil să devină doctor. Tatăl lui, un preot reformat, om cu mijloace modeste, a trebuit să facă mari sacrificii pentru a asigura fiilor săi un viitor. Christiaan și alți doi frați au terminat studiile universitare la Capetown, dar adevărata ucenicie a celui dintîi s-a înfăptuit — în anii 1953-1955 — la Universitatea din Minnesota, sub îndrumarea vestitului chirurg dr. Owen Wangensteen. Fostul profesor al lui Christiaan Barnard își amintește că o dată elevul său a operat 49 de cîini la rînd (fără succes!) pentru a studia și lămuri cauza unei afecțiuni intestinale neobișnuite la nou-născuți. «Doar a 50-a operație i-a reușit — spune Wangensteen. Este un fapt tipic care reliefează perseverența doctorului Barnard».

După specializarea de trei ani în S.U.A. și obținerea unui titlu academic, dr. Barnard s-a întors la Capetown, unde s-a căsătorit, și-a făcut o familie. Pe plan științific el s-a consacrat cercetărilor asupra transplantării de organe.

Colegii săi descriu astfel felul său de a fi: în afara sălii de operații, Christiaan este adesea încordat, fumează țigară după țigară (de preferință, ale prietenilor...), se plimbă nervos prin cameră. În sala de operație se produce metamorfoza, chirurgul devine intruchiparea calmului, își controlează cu grijă fiecare mișcare, fiecare gest: vorbește puțin... și învață mult. Artritisul de care suferă i-a atins și minile. Pentru un chirurg aceasta este o problemă capitală și doctorul se întreabă în mod serios dacă, din pricina bolii, va mai putea opera peste cîteva ani.

Ironia soartei a făcut ca pînă nu demult, pentru nespecialiști, pentru marea masă, doctorul Barnard să fie cunoscut în țara sa nu pentru meritele lui științifice, ci... în calitate de tatăl de Deirdre Barnard, fiica sa în vîrstă de 17 ani, campionă națională de schi nautic.

Astăzi, doctorul Barnard nu mai este, pentru cei mulți, numai tatăl unei sportive de frunte, ci savantul care a înscris o nouă pagină în istoria medicinei, în lupta mereu reînnoită a omului împotriva morții. Și aceasta nu este o simplă figură de stil. Pre-

conizind încă acum cîteva luni, într-o conferință științifică la Capetown, intensificarea eforturilor pentru a se ajunge la grefarea de inimă, plămîni, rinichi în mod tot atît de obișnuit cum se practică în prezent transplantarea de cornee sau transfuziile de singe, Christiaan Barnard a făcut această remarcă semnificativă: «Trebuie să educăm publicul larg ca să privească alt fel decît pînă acum problema morții».

L. NIȚESCU

după mutare

Porte Dauphine — fostul sediu al N.A.T.O. de pe malurile Senei, rămas gol după ce funcționarii și generalii «atlantici» au părăsit Parisul pentru a se instala în Belgia — își așteaptă noii locatari. Cine vor fi ei? Localurile devenite libere au fost revendicate de mai multe ministere. Candidații au prezentat dovezi de supraaglomerare în clădirile care le adăpostesc serviciile, sau plins de dispersarea direcțiilor în diferite sedii, situate adesea la o apreciabilă distanță între ele. O comisie specială a examinat cererile și a decis: fostul sediu al N.A.T.O. va găzdui cele 7 direcții ale Ministerului Educației Naționale. 5.000 de funcționari care se ocupă de problemele școlii vor «invada» birourile în care cu numai cîteva luni în urmă se punea la punct belicoasa strategie a blocului atlantic. După cum reiese din L'Express, proiectata mutare va întârzia proiectul mai vechi de a se construi pentru Ministerul Educației Naționale o clădire cu 34 etaje (150 m înălțime) pe locul unei celebre inchisori.

Desigur, cursa pentru Porte Dauphine între ministerele pariziene n-a fost lipsită de momente — să le spunem — mai dificile. Dar dosarul pare închis. În schimb, pentru N.A.T.O. grijile — cu mult mai numeroase și mai acute — provocate de părăsirea Parisului nu s-au încheiat. Pentru că nu-i vorba doar de abandonarea unor clădiri, ci de scadența care se apropie. 1969 bate la ușă. Va supraviețui anacronica instituție și după anul cînd expiră valabilitatea tratatului nord-atlantic? Tentativa recentă de a impune adoptarea unui plan militar de cinci ani (decî pînă în 1972) vizează obținerea anticipată a consimțămîntului la prelungirea existenței N.A.T.O. Fidelitatea față de alianța atlantică a unor membri este îndoielnică, chiar dacă aceștia, din motive diferite, n-au mers atît de departe ca Franța.

«Noul N.A.T.O., în noul său cartier general, trebuie să facă față unor complicații necunoscute cu un deceniu în urmă» — scria «International Herald Tribune».

Cei 5.000 de funcționari ai Ministerului Educației Naționale nu sînt, probabil, prea tulburați de «complicațiile» vechilor locatari de la Porte Dauphine. Ei au o singură doleanță: să se instaleze cit mai grabnic în fostul sediu N.A.T.O.

M. RAMURĂ

boomul automobilului japonez

— corespondență din tokyo —

De pe acum, circa 20 de milioane de oameni din Japonia posedă un permis de conducere, dar abia un milion dintre ei își conduc propriul automobil.

Industria japoneză de automobile se dezvoltă așadar pe seama celorlalte multe milioane de japonezi care așteaptă să-și cumpere un automobil, precum și pe baza cererilor pieței externe. Japonia exportă autovehicule pe toate continentele lumii. Anul trecut a vîndut în străinătate peste 250.000 bucăți, cele mai multe luînd drumul Asiei, Americii de Nord și Centrale, Australiei. Piața africană, unde exportă aproximativ tot atît cît în Europa, se pare că a slăbit considerabil, perspectivele arătîndu-se mai puțin încurajatoare în lupta de concurență cu firmele occidentale. Toate firmele occidentale vînd în Africa automobile noi, dar produse cu mulți ani în urmă și extrem de ieftine, concurînd evident pe cele japoneze.

Atenția este concentrată în prezent asupra Americii Latine, unde n-au fost vîndute nici zece mii de bucăți. Statele Unite și Canada rămîn o mare piață pentru automobilul japonez de capacitate medie. Tipul «Nissan» din seria «Blue Bird», care a cîștigat trei mari concursuri internaționale ținute în Canada și în Africa, a făcut cea mai mare vînzare pe piața S.U.A.

Printre fenomenele manifestate în industria automobilului din Japonia trebuie remarcat procesul de intensificare a centralizării capitalurilor. Fuzionările se succed cu rapiditate. Recent, s-a semnat acordul de fuzionare a firmelor «Daihatsu Kogyo Co» cu cea mai mare companie din acest sector, «Toyota Motor Co». Între firmele japoneze se dă acum lupta pentru următoarele locuri, întrucît și al doilea mare producător este deja cunoscut — «Nissan Motor Co».

Atîta vreme cît «Toyota» și «Nissan» și-au întărit pozițiile pentru a prelua conducerea, în cel de-al treilea mare grup pe cale de formare se dă lupta între «Mitsubishi», «Toyo Kogyo» și «Isuzu-Fuji». Nu este exclusă însă posibilitatea ca în industria japoneză de autovehicule să apară pînă la urmă nu trei, ci patru mari grupuri, urmînd ca societățile mai sus-menționate să-și împartă piața absorbînd firmele «Honda» și «Suzuki», precum și pe ceilalți mici producători.

Florea TUIU

«Bomba» Honda a atins Europa occidentală, debarcînd în sîrșitul anului trecut în portul francez Le Havre.

„cei 6” și „cei 18” asociați

108 parlamentari «eurafriani», reprezentînd cele 6 țări vest-europene ce alcătuiesc Piața comună și cele 18 țări africane «asociate» lor s-au întrunit zilele trecute la Strasbourg. Ar putea părea ciudat, dar deși «convenția de asociere» expiră abia la sîrșitul lui mai 1969, motivul acestei reuniuni i-a constituit tocmai pregătirea deschiderii negocierilor, în iunie a.c., în vederea reînnoirii convenției semnate la Yaounde, la 20 iulie 1963. De ce atîta grabă? Pentru că se anunță dificilă nu numai definirea obiectivelor noului acord, dar și găsirea mijloacelor de promovare a comerțului eurafrikan, care — potrivit revistei «Jeune Afrique» — «nu cunoaște dezvoltarea dorită în cadrul creșterii schimburilor mondiale». Căci — după cum sublinia și publicația engleză «Comment» — în ciuda afirmațiilor că C.E.E. oferă o piață bună de desfacere pentru produsele țărilor continentului negru, «nu e lucru ușor pentru țările africane

să asigure desfacerea mărfurilor lor pe piețele occidentale».

Mai mult. Istoria recentă a comerțului Piața comună-statele africane asociate demonstrează cum acestea din urmă, furnizoare de materii prime, depînd de conjunctura dominantă din țările cliente. Iar «clientela» o constituie într-o proporție mult prea mare țările vest-europene; într-ocolo se îndreaptă 85% din exporturile Senegalului, 76% din cele ale Congoului (Kinshasa), 63% din ale Gabonului, 52% din ale Madagascarului etc.

Totodată, criticii actualei convenții cer ca noul acord să aibă în vedere elaborarea unor planuri de dezvoltare pe termene lungi și mijlocii și pentru care sursa de finanțare să o constituie Fondul european de dezvoltare (F.E.D.). «Statele africane — stigmatizate în mai multe rînduri — menționează «Jeune Afrique» — anume insuficiențele actuale ale convenției. Astfel F.E.D. acționează cu o încetinială greu de justificat; formele de ajutor nu sînt îndea-juns de suplă; soluțiile se aleg pe bijbiite». Cu alte cuvinte Fondul european de dezvoltare, creat de Piața comună, și menit să ducă chipurile la dezvoltarea economică a statelor africane asociate, a devenit în fapt o piedică în calea acestora, servind în realitate la instaurarea controlului Pieței comune asupra economiei țărilor africane...

Pentru astfel de probleme, într-adevăr s-ar putea să nu fie suficiente nici cele aproximativ 16 luni cîte mai sînt pînă la sîrșitul lui mai 1969...

I. CIOARĂ

marginalii

Statele Unite au anunțat că, împreună cu încă un aliat din N.A.T.O., vor organiza exerciții militare de pe urma cărora ar «beneficia politica dezarmării». Cum vor fi organizate aceste «exerciții pașnice»? Se vor desfășura într-o anumită regiune concentrări serioase de forțe terestre, de genul celor care au loc cînd se pregătește un atac militar. Un grup special va căuta să observe în ce mod pot fi detectate asemenea mișcări, cu mijloacele tehnicii moderne. «În acest mod — afirmă ziarul «Washington Post» — vor fi găsite mijloace pentru verificarea acordurilor privind controlul armamentelor». În primul rînd trebuie precizat că «controlul armamentelor» nu înseamnă reducerea nici măcar cu o unitate a stocurilor existente și nici măcar a producției. Deci nu este vorba despre dezarmare. În al doilea rînd, exercițiile ar o latură despre care nu se vorbește în relatare: unii vor încerca să concentreze forțe militare fără să fie prinși iar alții să descopere asemenea concentrări. Putea fi găsit un mai bun exercițiu pentru perfecționarea ambelor mijloace de ducere a războaielor, de fapt pentru dezarmarea opiniei publice care este îndemnată să creadă că ar fi vorba de altceva!...

Primul ministru englez, Harold Wilson, a dat în judecată ziarul american «International Herald Tribune» pentru «defăimare». Nu este vorba de un atac direct la adresa primului ministru englez ci de o tehnică specială.

Un grup publicitar englez a folosit recent o caricatură denigrătoare a premierului în scopuri de reclamă. O sentință a obligat firma la plata unei amenzii (folosită apoi în scopuri caritabile). O colaboratoare a ziarului «International Herald Tribune», sub pretextul relatării incidentului, a prezentat pe larg implicațiile defăimătoare ale acțiunii la adresa primului ministru britanic, astfel că «informația» a devenit ea însăși obiect de litigiu.

Să vedem ce se întîmplă cu cei ce vor relata noul proces. Depinde de scopuri urmăresc. Dacă vor fi identice cu țelurile inițiatorilor, atunci inevitabil se va ajunge, mai mult sau mai puțin deghizat, tot la denigrare.

În urmă cu trei ani firma engleză Richard Sutcliffe Ltd. a anunțat ceea ce serviciile sale numeau o «Magna Carta industrială». De acum înainte, spunea firma, «salariile noastre se pot considera angajați pe viață. Nu va mai avea loc nici o demitere! Cu o condiție: să nu mai aibă loc acțiuni revendicative». Au trecut numai trei ani și au fost anunțate oficial primele 200 de concedieri dintr-un șir care va continua. Un mucalnic remarca cu amărăciune: «Au promis că vor asigura de lucru toată viața, dar nu s-au angajat să-și respecte promisiunea toată viața».

Nicolae URECHE

PLAGA ÎNARMĂRILOR

de Silviu BRUCAN

Unul dintre capitolele cele mai deficitare ale anului internațional trecut, raportat aproape în întregime pe 1968, îl constituie negocierile cu privire la dezarmare. Este un deficit cu atât mai regretabil cu cât continuarea cursei înarmărilor înghițe uriașe resurse materiale și face să se irosească sume cu adevărat astronomice, în timp ce zeci de milioane de oameni suferă de sărăcie și subnutriție, iar prăpastia care separă continente întregi de binefacerile civilizației moderne devine tot mai adâncă.

Dezbaterea tradițională în Adunarea Generală a O.N.U. nu s-a putut desfășura decât pe baza unui raport interimar al Comitetului celor 18 state de la Geneva, care nu consemna realizarea vreunui pas înainte pe calea dezarmării. În aceste condiții, Adunarea Generală a adoptat o serie de rezoluții cu caracter general, exprimând deziderate ale majorității statelor și ale opiniei publice mondiale.

În același cadru, Adunarea Generală a aprobat Tratatul menit să asigure Americii Latine statutul de zonă denuclearizată, precum și rezoluțiile care cheamă la interzicerea tuturor experiențelor cu arme nucleare, lichidarea bazelor militare străine din țările Africii, Asiei și Americii Latine și convocarea Conferinței țărilor nenucleare.

În problema neproliferării armelor nucleare, numeroase intervenții ale delegaților au subliniat o serie de cerințe, pentru includerea cărora în proiectul de Tratat țara noastră a făcut propuneri binecunoscute: necesitatea ca tratatul să fie o verigă în lanțul măsurilor a căror finalitate să fie dezarmarea nucleară, să asigure garanții de securitate tuturor statelor, în special celor nenucleare, să ofere posibilități depline pentru utilizarea energiei atomice în scopuri pașnice de către toate țările, să instituie un control precis și echitabil cu respectarea suveranității naționale.

Desigur, starea nesatisfăcătoare în care se află negocierile pentru dezarmare nu poate fi disociată de agresiunea americană în Vietnam și de faptul că cursa înarmărilor este în plină desfășurare. Cheltuielile militare ale Statelor Unite au depășit nivelul record de 70 de miliarde dolari anual, nivel care a fost atins numai în anii celui de-al doilea război mondial. Măsurile severe pentru salvarea poziției dolarului și reducerea deficitului balanței de plăți pe care președintele Johnson le-a oferit cadou de Anul nou cetățenilor americani vizează investițiile în străinătate, importul, turismul, dar — așa cum s-a observat în capitolele vest-europene afectate de aceste măsuri — ocolesc locmai punctul esențial: războiul din Vietnam, care constituie o adevărată groapă fără fund pentru cheltuielile americane în străinătate.

Extrem de caracteristică este dilema cu care este confruntat guvernul britanic acum când trebuie să ia decizii cu privire la reducerea bugetului. Departe de a constitui doar o simplă operațiune financiară, reducerea cheltuielilor bugetare implică opțiuni de strategie și politică externă militară pe care le tergiversează de mult premierul Wilson. De astă dată, anumite decizii nu vor mai putea fi nici eludate, nici aminate. Este limpede, de pildă, că va fi imposibil pentru guvern să obțină ca majoritatea laburistă să accepte sacrificii substanțiale în domeniul civil, adică social, dacă nu va propune concomitent reduceri sensibile la cheltuielile militare. Trebuie ținut cont că în poșta crizei economico-financiare prin care trece Anglia de peste doi ani, bugetul ei militar a rămas unul dintre cele mai ridicate din lume. Potrivit cifrelor Institutului de studii din Londra, cheltuielile militare britanice pe cap de locuitor sînt cu 30% superioare celor franceze (120 dolari față de 91). Moștenită din timpul imperiului, această situație, legată de «rolul mondial

al Angliei, depășește cu mult posibilitățile ei reale actuale și constituie nelindoielnic una dintre cauzele dezechilibrului economico-financiar în care se zbate fără ieșire guvernarea laburistă. Menținerea a peste 50 000 de soldați britanici pe Rin și a unor baze și garnizoane în Malaezia, la Singapore, în golful Persic și în zona Mediteranei impune economiei britanice o povară care a devenit insuportabilă. După cum se vede însă există în «elita» conducătoare, pe care englezii o denumesc «Establishment», poziții puternice în favoarea menținerii acestui «rol mondial» și a cheltuielilor implicite care aduc profituri atât de fabuloase businessului militar. Revista «Economist» respinge cu un dispreț superior «economii militare», care ar reduce Analia la rolul unei «puteri europene mijlocii». Și la Washington, deși multe din fostele posesiuni imperiale britanice au încăput pe mâini americane, se fac presiuni asupra Londrei de a-și menține rolul «la est de Suez» pentru ca — așa cum scrie «Sunday Times» — Statele Unite să nu rămână singure în rolul de jandarm mondial.

În mod concret, se pune acum chestiunea comenzii britanice plasate mai de mult în S.U.A. pentru 50 bombardiere F 111, al căror cost total se ridică la aproximativ 425 milioane de lire. Lucrurile au fost aranjate astfel încât americanii să importe drept compensație mărfuri britanice de valoare echivalentă, dar așa cum calculează experții, măsurile de austeritate anunțate la Washington se vor traduce pentru Anglia într-o pierdere în devize de 240 milioane dolari. Este încă o ilustrare a modului cum înțeleg americanii «relațiile speciale» cu englezii.

Cele mai multe zăbre britanice, semnallnd că, în sînul cabinetului, George Brown și Dennis Healey se opun unor reduceri militare substanțiale, opinează că premierul Wilson va recurge la «compromisuri, jumătăți de măsură, la cîrpeți și mutații de calendar», ferindu-se de opțiuni definitive, mai ales că problema capitală a aderării la Piața comună se află încă în suspensie.

Cheltuielile militare neproductive grevează și economia celorlalte țări vest-europene. Republica Federală a Germaniei, după 15 ani de continuă expansiune, a cunoscut în 1967 primul regres economic și din cauza enormelor cheltuieli militare în care s-a lansat; încă în cursul anului a fost nevoită să tempereze alura, fără a reuși să depășească fenomenele de stagnare și șomaj. Față de 6,7% din produsul social brut pe care Anglia îl cheltuiește pentru scopuri militare, Franța cheltuiește 6,2%, R.F.G. 5,3%, Italia 3,7%.

Experiența arată că, chiar și țările capitaliste cu cele mai puternice economii nu pot să-și permită să investească la infinit sume colosale în scopuri militare neproductive și că mai devreme sau mai târziu o asemenea orientare duce la impas financiar sau politic.

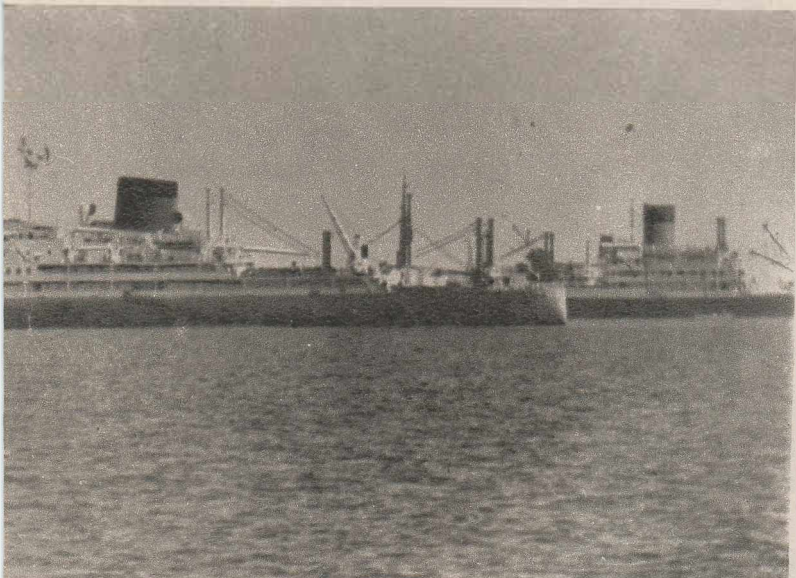
Fînarea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării a fost și rămîne un țel principal al țărilor socialiste. Realizarea unor pași concreți în direcția diminuării stocurilor de armament și a interzicerii fabricării noilor arme ar accelera procesul de normalizare a vieții internaționale, de dezvoltare a colaborării între state și ar crea posibilitatea ca o parte din fondurile eliberate să fie destinate eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru progresul lor economic și cultural.

Interzicerea folosirii armelor nucleare, încetarea producției lor și lichidarea totală a stocurilor existente constituie calea sigură a eliminării primejdiei războiului termocuclear, primejdie fără precedent în istorie, care planează deasupra civilizației umane.

Anul 1968 va cunoaște desigur noi eforturi spre realizarea acestui țel vital al omenirii.

PAX OLYMPICA. Inspirindu-se din tradiția antică de a se înceta luptele și războaiele, cu acordul unanim al tuturor combatanților, pe întreaga durată a desfășurării Jocurilor Olimpice, primarul orașului Grenoble, Hubert Dubedout, a adresat un apel tuturor forțelor angajate în prezent în diverse conflicte militare să accepte un armistițiu general pe întregul glob, în timpul Jocurilor Olimpice. Totodată, la Paris, s-a constituit un comitet de inițiativă care a editat afișul alăturat, pe care intenționează să-l difuzeze în lumea întreagă, chemînd la reactualizarea acestei practici antice în cursul anului 1968, măcar pe durata desfășurării Jocurilor Olimpice de la Grenoble și din Mexic.

În timp ce trimisul special al secretarului general al O.N.U. pentru Orientul Mijlociu își continuă turneul într-o serie de capitale ale țărilor din această zonă a lumii, potrivit relatărilor agențiilor de presă guvernul R.A.U. a dat dispoziție Organismului Canalului de Suez de a pregăti deblocarea celor 15 nave străine imobilizate în apele Canalului de Suez (în fotografie) după conflictul arabo-israelian din iunie trecut.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

PRODUSELOR DE CALITATE O RECLAMĂ DE CALITATE „FLACĂRA“ – PUBLICITATE

Serviciul «FLACĂ-
RA» — PUBLICITATE
ține la dispoziția dv.:
pagini de revistă, idei,
graficieni de prim rang
și sutele de mii de citi-
tori care ne urmăresc.

